

Markiezie

Het komt aan op de **LOOK & FEEL**

Nieuw in 2014: de naam, het pand en de huisstijl

Alle hens aan dek

De casusoverleggen in kaart gebracht aan de hand van een multiproblem-familie

De administratie

Bevlogen medewerkers stroomlijnen informatiestromen

Grip op - ongrijpbare - **GHB**

Aanpak GHB problematiek bij jongeren in West-Brabant

**“Niet blijven hozen,
maar de rivier
omleggen”**

*Berry Dückers
over duurzame veiligheid*

ALLE GOEDE DINGEN IN DRIEËN

Alle goede dingen in drieën, luidt een oudhollandse zegswijze. Zo te zien neemt u die wijze raad in Bergen op Zoom zeer ter harte. Een nieuw jaar, een nieuw pand én een gloednieuw, *glossy* magazine. Dat is wat mij betreft een driedubbele gelukwens waard!

En er is nóg een reden waarom ik graag aan het verzoek voldoe om dit voorwoord te verzorgen. Bergen op Zoom was een van de pioniers onder de Veiligheidshuizen. Al sinds 2006 tikkert u hier stevig aan de weg. Via een integrale aanpak, waarbij tal van partners uit de strafrechtketen én de zorg nauw samenwerken.

Met die aanpak wist u al snel mooie successen te boeken. Zo namen de overlast en criminaliteit door veelplegers en risicojongeren met tientallen procenten af! Ook voor huiselijk geweld wist u door goed samenspel tussen de betrokken partners al snel te komen tot een effectieve aanpak. *Maatwerk*, waarbij elk gezinslid – pleger, slachtoffer of kind/getuige – precies die behandeling krijgt die hij of zij nodig heeft.

Vertrouwen in elkaar, de bereidheid om relevante informatie te delen en het “leef” om waar nodig te kiezen voor creatieve, onorthodoxe oplossingen vormen hierbij steeds de sleutelbegrippen.

Inmiddels werkt uw Zorg- en Veiligheidshuis, nu getooid met de prachtige, historische naam “De Markiezen”, voor alle acht gemeenten in de regio. Het belang van goed functionerende, regionale Veiligheidshuizen heb ik altijd onderschreven. Niet voor niets heeft mijn Ministerie de Veiligheidshuizen bij dit doorontwikkelingsproces steeds zo goed mogelijk ondersteund. Onder andere door het opstellen van het nieuwe Landelijk Kader, onze *gezamenlijke* focus op de toekomst.

Een cruciale rol in dit geheel is weggelegd voor de gemeenten. Die voeren nu de regie over de Veiligheidshuizen. Een belangrijke – en in mijn ogen terecht – ontwikkeling. Immers, de uitvoering van het lokale veiligheidsbeleid vindt plaats in de gemeenten, in de wijken en buurten. Gemeenten zijn dus als geen ander in staat om die belangrijke verbinding tussen de strafrechtketen en de partners in de zorg, het onderwijs en het welzijnswerk goed in te richten en over dit netwerk van partners de regie te voeren.

En dat is cruciaal. Een goede regie stelt het Veiligheidshuis, als netwerk van individuele organisaties, in staat uitstekende *resultaten* te behalen. Resultaten die de betrokken partners bij *afzonderlijk* functioneren vaak niet gehaald zouden hebben. Het geheel is beduidend méér dan de som der delen. Dát is in mijn ogen de grote kracht van het Veiligheidshuis.

Ik wens het Zorg- en Veiligheidshuis “De Markiezen” veel succes in dit nieuwe onderkomen. Moge deze inspirerende nieuwe werkplek leiden tot een nóg betere, effectieve samenwerking – met als resultaat een veilige regio!

Ivo Opstelten

Minister van Veiligheid en Justitie

Pagina 4

DE GEMEENTE IN DE REGIEROL

Markiezine in gesprek met Han Polman, Kees Jongmans en Marjolein van der Meer Mohr over de nieuwe rol van gemeenten op het gebied van sociale veiligheid.

Pagina 28

“NIET BLIJVEN HOZEN, MAAR DE RIVIER OMLEGGEN”

Berry Dückers praat over het verleden, het heden én de toekomst met het oog op duurzame veiligheid.

Pagina 38

MARKIEZAATMAGISTRAAT AAN HET WOORD

Kim Tax over illegaal vuurwerk, houseparty's en haar veelzijdige baan als gebiedsofficier van justitie.

UITGELICHT:

ALLE HENS AAN DEK

De casusoverleggen in kaart gebracht aan de hand van een multiprobleem-familie

Een casus over integraal werken, regievoering en coördinatie.

Lees verder op pagina 23 ►

EN VERDER...

- 2 Het komt aan op de Look & Feel
- 7 Joop en Jose voor de jeugd
- 9 De menselijke kant van verbinden
- 10 “We hebben elkaar nodig”
- 12 GGZ-partners in het Zorg- en Veiligheidshuis
- 13 X-press Yourself: Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen doet aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
- 14 Ketenpartners op weg naar een Zorg- en Veiligheidshuis
- 15 “Iets positiefs in een moeilijke levensfase”
- 15 Frank van Poppelen: De partner van...
- 16 A struggle for life
- 18 “Ik zou het niet kunnen missen”
- 18 Vrijwilligers rondom zedendaders!
- 20 District Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen
- 22 Het inrichten en continu verbeteren van processen binnen de organisatie
- 26 Geweld in relaties komt vaker voor dan je denkt
- 27 Niet meer door het lint
- 28 Goede informatiedeling essentieel bij Zorg- en Veiligheidshuis
- 28 Michel van Tilburg: De partner van...
- 29 De Administratie
- 30 “Niet blijven hozen, maar de rivier omleggen”
- 35 Grip op - ongrijpbare - GHB
- 39 Irene Neissen: De partner van...
- 39 “Samen steeds op zoek naar het beste resultaat”
- 40 Alle afkortingen op een rij...
- 41 Rico Bongaarts: De partner van...
- 41 Colofon

Het komt aan op de

LOOK FEEL

**Nieuw in 2014:
de naam, het pand en de huisstijl**

Door Lianda van der Knaap

Een nieuwe naam en een nieuwe locatie, daar hoorde ook een nieuw gezicht bij naar de buitenwereld. Markiezine in gesprek met drie mannen die hierin een bepalende rol hebben gespeeld. **Berry Dückers**, manager Zorg- en Veiligheidshuis, **Pieter Goorden**, vormgever van de nieuwe huisstijl en **Joost du Croix**, projectleider van de verhuizing.

Met de reorganisatie bij de politie verdween het district Bergen op Zoom. Daar kwam het grotere district De Markiezaten voor terug, legt Berry uit. “En ons werkgebied gaat gelijk op met dit district, dus het was logisch dat ook wij onze naam veranderden in De Markiezaten. Ik vind het een prettige naam die neutraler klinkt. Het past beter bij de 8 gemeenten waar we voor werken.” Maar er verandert meer. Ook het logo van de instelling gaat op de schop, zegt Berry. “Ons oude logo was een beeld van het pand. Omdat we dit gebouw verlaten, kon dit logo niet mee verhuizen. Door de gebiedsofficier Kim Tax is er een werkgroep huisstijl gevormd, samen met een aantal medewerkers van het Zorg- en Veiligheidshuis. Zento, het bureau waar Pieter Goorden voor werkt, kreeg van hen de opdracht een nieuwe huisstijl te ontwerpen.”

Kleur is ook een gevoel

Pieter is vormgever en voelde zich meteen uitgedaagd om een logo te ontwerpen voor het samenwerkingsverband: “Ja, ik ben aan de slag gegaan en heb wel twaalf concepten getekend. Dat vind ik zelf plezierig werken. De werkgroep heeft deze uiteindelijk gekozen. In dit ontwerp zit heel duidelijk de symboliek van twee samenwerkende krachten. Ze zijn in kleur en weergave gespiegeld, maar voor het totale beeld complementair. De werkgroep zag er meteen de zorg- en justitiepartners in die de handen ineen slaan. Samen vormen ze de M van Markiezaten met in de kern de V van veiligheid. Ook de kleur is bewust gekozen. Dat is niet rationeel maar een gevoel. Blauw was te veel ‘politie’, rood te veel ‘zorg’. Dit is een vrijere kleur, een soort azuur met grijs als steunkleur.”

Kostenbewust werken loont

Joost is projectleider verhuizing en neemt het woord over. “Met een deel van de werkgroep huisstijl ben ik ook aan het werk geweest. Na een kleine wisseling werd het de werkgroep verhuizing. Er lag een ontwerp van de architect Jovita Dorigo die van een voormalige sociale dienst een echt Zorg- en Veiligheidshuis had gemaakt. Het ontwerp

had een goede mix van sfeer, functionaliteit en flexibiliteit. Maar eerst is er kritisch gekeken of alle geplande aanpassingen ook realiseerbaar waren met minder uitgaven. We hebben hierdoor ruim een ton bespaard, daar ben ik trots op. Dus geen nieuwe bureaustoelen en bureaus, wel nieuwe bureaubladen met een lichte houtkleur die past bij de nieuwe inrichting. Het komt toch aan op de ‘look en feel’. In het midden komt een stoere robuuste kloostertafel. Het wordt een flexibele wifi- en samenwerkplek. En je kunt er ook met elkaar een taartje aan eten. Bij de inrichting hebben we de nieuwe huisstijl zo goed mogelijk terug laten komen.”

Beeldmerk met potentieel

Dat klopt, meent Pieter: “Het is top voor mij als ontwerper om te zien dat het logo in reliëf, heel groot op de muur is aangebracht. Toch een teken dat het logo echt klopt, dat het een beeldmerk is waarin mensen zich herkennen. Het logo komt ook terug in banen op de ramen en de kleuren komen terug op de muren. Het beeldmerk kan op zichzelf staan als herkenningspunt of een link. Het kan zo sterk worden dat het zonder verdere naamsvermelding herkend gaat worden als Zorg- en Veiligheidshuis. Op briefpapier staat het beeld naast de naam, niet erboven. Een bewuste keuze om niet het gevoel van ‘hiërarchie’ te geven. Dat past ook niet bij deze netwerkorganisatie, waar 28 organisaties met elkaar samenwerken.”

Een werkomgeving die uitnodigt om elkaar op te zoeken

Samenwerken is ook precies waartoe we willen uitnodigen met de nieuwe huisvesting, zo legt Joost uit. “We hebben minder vierkante meters die we optimaal wilden benutten. Daarbij wilden we een omgeving creëren die uitnodigt om je collega’s op te zoeken. Je kunt immers alleen maar de complexe vraagstukken aanpakken als je steeds met de juiste mensen samenwerkt. Dus veel flexibele werkplekken waardoor mensen kunnen gaan zitten bij die collega’s waarmee op dat moment de klus wordt geklaard. Mooi voordeel is dat men elkaar nog beter leert kennen. Achter de schermen is hard gewerkt om ook de ICT goed te verhuizen. Het systeem ging van het OM over naar de gemeente. En voor sommige partners, zoals Slachtofferhulp gold dat ook hun eigen ICT-systeem meeverhuisd moest worden. Alleen al dat op elkaar afstemmen kostte de nodige tijd.”

Toewerken naar een ‘hub’

Berry geeft aan dat hij echt het gevoel heeft over te gaan naar de gemeente: “Veel faciliteiten als de beveiliging, schoonmaak en de kantine, worden straks geregeld door de gemeente Bergen op Zoom. Dat maakt dat ik mij meer kan richten op de kerntaak in het Zorg- en Veiligheidshuis. Daarbij wil ik graag de nieuwe huisvesting doorontwikkelen naar een ‘hub’, een werkomgeving voor co-creatie. Voor ons zou dat betekenen dat we, behalve uitnodigende werkplekken, ook materialen beschikbaar hebben om een complex systeem letterlijk in kaart te brengen. Dat kan met creatieve middelen op de wanden. Of zoiets als een wand van beeldschermen voor overleg met meerdere collega’s op afstand. Daarmee zouden we ook ieder lid van een complexe casus in beeld kunnen brengen, inclusief de hulpverlening die eromheen zit. Dus nog genoeg te doen als we eenmaal over zijn.”

De gemeente

Niet alleen *'out of the box'*,

Door Lianda van der Knaap

Het is een veel besproken onderwerp: de gemeenten hebben de regie over de Veiligheidshuizen.

Die lag tot 2013 bij Justitie. Voor gemeenten zou dit een voordeel zijn, want met de decentralisaties van de jeugdzorg, de zorgvoorzieningen en de participatiemiddelen kan mooi alles verbonden worden. Zien bestuurders dit zelf ook zo?

Markiezine maakt een tochtje langs drie bestuurders.

Han Polman, bestuurder van het eerste uur én, vanuit zijn toenmalige rol van burgemeester van Bergen op Zoom, zeven jaar intensief betrokken bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Vandaag de dag is hij commissaris van de Koning in Zeeland.

'Vroeger is nog geen 8 jaar geleden'

Han Polman blikt in het kader van de opening van het nieuwe pand terug op de begindagen. Het Veiligheidshuis is op 1 april 2006 in de lucht gegaan. De officiële opening volgde op 1 november van dat jaar. "Ik weet nog dat ik bij die opening sprak over de unieke samenwerking tussen het openbaar bestuur, de zorg en justitiepartners. Het waren toen echt gescheiden sociale werelden met andere gezags-verhoudingen. Het was een gedurfde stap van de bestuurdersgroep om hun mensen echt met elkaar te laten samenwerken. Daarvoor bepaalden we wel de kaders, maar we begrepen ook dat het alleen maar lukte als er ook een zekere zoekruimte en vrijheid was. Je kon als bestuurders er niet teveel bovenop zitten. Wel waren we benieuwd of deze nieuwe vorm van samenwerken echt zou slagen. Vandaag de dag is er geen enkele discussie meer over het bestaansrecht van de Veiligheidshuizen. We zijn echt trots op de win-win situatie die partners met elkaar bereiken".

Breed eigenaarschap

Het past bij de evolutie van de doorontwikkeling dat de gemeenten de regierol hebben gekregen, vindt Polman. Hij heeft ook een waarschuwing: "Het gevaar waar we met elkaar voor moeten waken is dat de gemeenten het teveel op zichzelf betrekken. Wat ik bij andere Veiligheidshuizen wel zie, is dat gemeenten zonder de partners gaan overleggen over hoe die regie eruit moet zien. De kracht zit in het gezamenlijke. Ook de zorg- en justitiepartners zijn eigenaren. Uiteraard blijf je aan de slag met het delen en verbinden met al je aandeelhouders. Het eigenaarschap is iets dat je breed neerlegt, alleen dan functioneert het netwerk."

Han Polman
Foto: Anda van Riet

Naar een maatschappelijk huis

Dé bouwsteen voor de toekomst is volgens Polman overduidelijk: "De kracht van de Veiligheidshuizen zit voor mij in de integrale casusoverleggen die de hele context pakken. Het gezin, de gezinsleden, de school, de straat en de buurt. Dat is het fundament voor de toekomst. Daar zou het Zorg- en Veiligheidshuis nog meer in kunnen uitbreiden. Doordat het meer accenten krijgt vanuit de gemeenten, ontstaat de kans om het Zorg- en Veiligheidshuis ook een maatschappelijk grondvest te geven. Het wordt dan steeds meer een maatschappelijk huis met draagvlak van alle partners."

in de regierol

ook *'change the box'*

Kees Jongmans is sinds 2010 voorzitter van de stuurgroep van het Zorg- en Veiligheidshuis. Hij vervult ook een belangrijke brugfunctie tussen het netwerk en de gemeente Roosendaal, waar hij wethouder is met de portefeuilles Jeugd, Volksgezondheid, Zorg, Welzijn en Wijken.

'Van na naar vóór het eerste delict'

Vanaf de start is het doel van het Zorg- en Veiligheidshuis om eerste delicten te voorkomen. Maar de mensen die in het Zorg- en Veiligheidshuis worden aangemeld hebben hun eerste delict al gepleegd. Daarom plaatste Kees Jongmans altijd al vraagtekens bij de haalbaarheid van dit doel. "Nu we als gemeenten de regie en de middelen krijgen voor Veiligheid, Jeugd, AWBZ en Participatie, gaan we eindelijk de kans krijgen om dit doel wel te halen. Want juist door de verbinding tussen die gebieden kunnen we iets gaan betekenen voor het gezin en de sociale omgeving van de delictpleger. Preventie wordt nu echt serieus. Daarin heb ik vergaande ambities: als we echt goed sluitend willen samenwerken, gaat het niet alleen over het verbinden van de domeinen als jeugd, veiligheid, zorg en participatie, maar moeten we ook over grenzen van de financieringsstromen heen. Dan krijgen we een plan waar, ook de zorgverzekeraars en het onderwijsveld aan mee doen. Zo ontstaat er werkelijk één integraal plan dat richting geeft aan alle professionals rond één gezin."

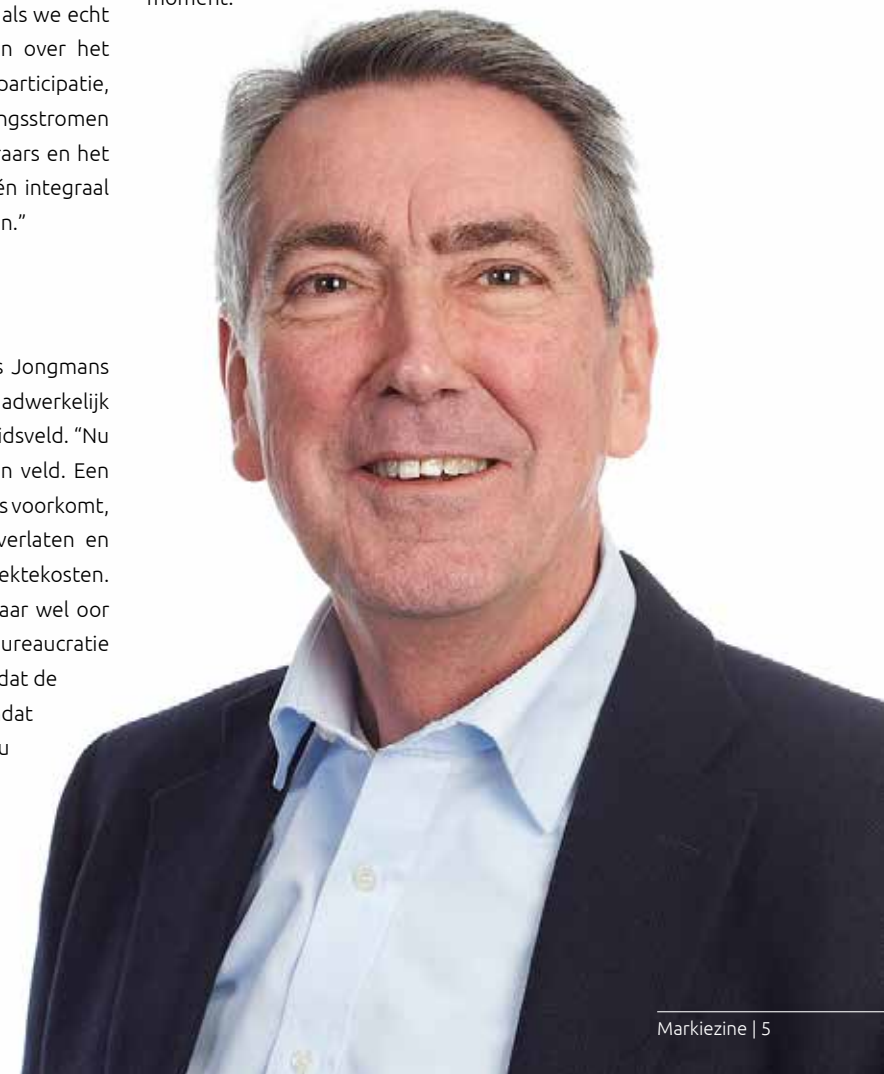
Ons 'wij' groter maken

De eerste stap die gezet zou moeten worden, is volgens Jongmans het geloof dat investeren in bijvoorbeeld veiligheid ook daadwerkelijk winst oplevert voor de gezondheidszorg of een ander beleidsveld. "Nu wordt alleen gekeken naar het rendement voor het eigen veld. Een goede aanpak van de kinderen en vriendjes van delictplegers voorkomt, behalve nieuwe eerste delicten, ook vroegtijdig schoolverlaten en levert op termijn besparingen op bij de uitkeringen of de ziektekosten. Ik merk in de gesprekken met zorgverzekeraars, dat ze daar wel oor naar hebben. Dan hebben we nog wel te maken met de bureaucratie die nog steeds de praktijk stuurt. Zoals de actuele situatie dat de zorgverzekeraars weigeren de opvoedpoli's te betalen, omdat hun rapportages onvoldoende concreet zouden zijn. Zo zou je iets wat maatschappelijk een enorme winst is zomaar om zeep kunnen helpen."

Kees Jongmans
Foto: Timo Reisinger

Een schone taak voor bestuurders

Kees Jongmans ziet hier een grote rol voor het Zorg- en Veiligheidshuis weggelegd. Vanaf dag één werkt hier de repressiekant actief samen met de zorgkant: "In casusoverleggen durven ze keuzes te maken. Hier zijn we eraan gewend om financieringsstromen met elkaar te verbinden. Het is de vraag of het management al zover is om dit ook structureel zo te faciliteren. Zij worden nog te vaak afgerekend op het realiseren van de eigen organisatiebelangen. Dus de mogelijkheden om samen te werken voor maatschappelijke winst, moeten versterkt worden. Dat is een schone taak voor directies van alle partijen, maar ook van burgemeesters en wethouders. Dat geldt ook voor mijzelf. Ook in Roosendaal kan nog niet iedereen de vertaling maken hoe het Zorg- en Veiligheidshuis het best te benutten. Daar is nog werk aan de winkel. Ook het Zorg- en Veiligheidshuis heeft werk te doen, zoals contact maken met de lokale netwerken; daar gebeurt veel op dit moment."

Wist u dat...

Er in 2013 voor **74** veelplegers een plan is opgesteld en uitgevoerd?
Van deze veelplegers waren er **12** personen minderjarig en **15**
personen behoorden tot de categorie zeer
actieve veelpleger.

Marjolein van der Meer Mohr is burgemeester van de gemeente Rucphen, één van de meest recent aangesloten gemeenten bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Marjolein is geen onbekende op dit terrein; ze was actief lid van de stuurgroep Veiligheidshuis Breda waarin Rucphen participeerde tot de overgang naar De Markiezaten.

Slagvaardige doener

Rucphen werd in 2013 een nieuwe samenwerkingspartner binnen De Markiezaten. Marjolein van der Meer Mohr legt uit dat haar gemeente oorspronkelijk ingedeeld was bij het politiedistrict Breda en na de reorganisatie van de politie hoort bij het district De Markiezaten. "Het was logisch dat wij meeverhuisden, omdat je anders allemaal overdrachtsproblemen gaat krijgen. Het was wel even omschakelen, maar ik merk nu dat hier een goed ontwikkelde netwerkorganisatie staat. Hier worden veel dingen slagvaardig opgepakt door een brede variatie aan partners. Dat spreekt mij aan, ik ben zelf een doener: niet alleen vergaderen, ook iets doen. Het gaat om een realistisch urgentiebesef. De mensen die in het Zorg- en Veiligheidshuis komen, daar is werkelijk iets mee aan de hand, daarmee moeten we aan de slag."

Marjolein van der Meer Mohr

"De mensen die in het Zorg- en Veiligheidshuis komen, daar is werkelijk iets mee aan de hand, daarmee moeten we aan de slag."

Versterken van het lokale veld

Van der Meer Mohr ziet veel kansen door de decentralisaties, maar vindt het ook een pittige verantwoordelijkheid: "Er is een landelijk kompas voor de samenhang tussen de transitie Jeugdzorg en de Veiligheidshuizen, daar staan goede suggesties in om goed te differentiëren in de vrijwillige zorg, de dwang- en de drangaanpak. Het oude denken is dat we de focus hadden op de risico's en problemen. De nieuwe focus moet toch liggen op de krachtkant van de jeugd en hun ouders. Wanneer we dit goed inrichten ontstaan er kortere lijnen, wordt het eenvoudiger en vooral ook minder bureaucratisch. Wat het Zorg- en Veiligheidshuis moet doen is de zaak op een andere manier gaan aanpakken. Niet herhalen wat lokaal ook al is geprobeerd. Natuurlijk is dan vereist dat we ook lokaal een sterk veld creëren. Wij zitten nu op het spoor om in Rucphen ons CJG te verbreden tot een Centrum voor Jeugd, Gezin én Veiligheid. Dat maakt ook het op- en afschakelen met het Zorg- en Veiligheidshuis eenvoudiger."

Sturen met korte teugels

Regie op het Zorg- en Veiligheidshuis is voor haar ook ervoor zorgen dat het geen papieren tijger wordt: "Het gaat om ernstige zaken, dus je mag geen fouten maken. Om tot nieuwe oplossingen te komen moeten we 'out of the box' kunnen, maar ook niet schromen voor 'change the box'. Mijn droom is dat we het zo aansturen dat we snelheid maken, kortere lijnen en vanuit kracht handelen. Door een goede multidisciplinaire inzet die zich niet beperkt tot justitie en zorg. Ik kijk ook naar onderwijs en het lokale veld. Als je als bestuur slagvaardigheid wilt, kun je dat ook regisseren. Dus niet vragen om nog meer beleid, maar aansturen met korte teugels, zodat je de focus houdt op de effectiviteit en minder op grote rapporten met cijfertjes. Wij hebben allemaal belang bij een effectieve integrale aanpak zowel lokaal als regionaal."

Loop en Jose voor de Jeugd

Door Lianda van der Knaap

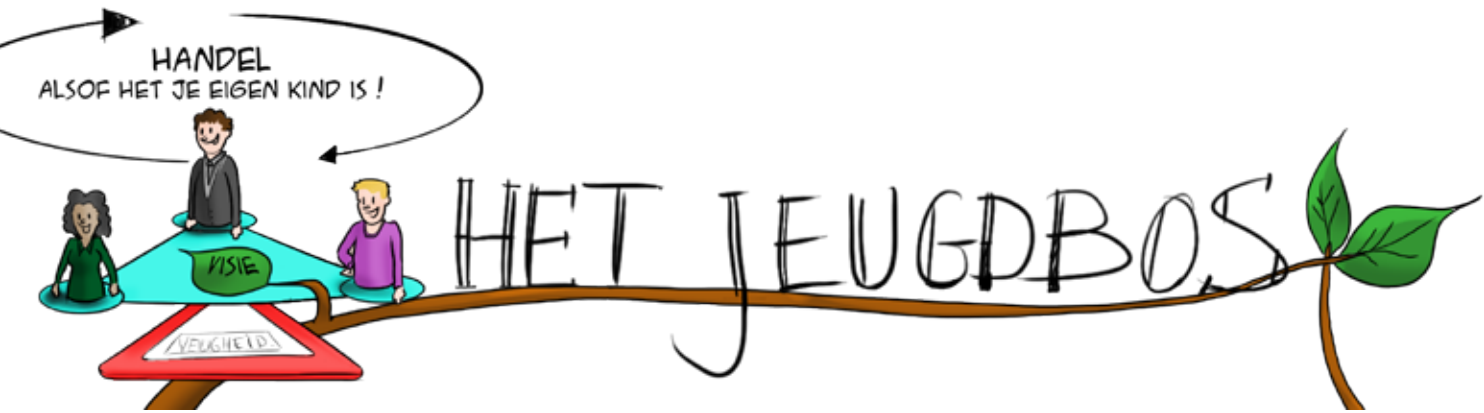
PROFESSIONALS DIE HANDELEN ALSOF HET EEN EIGEN KIND IS

Joëlla Dees en Bregje Trimbos-Klijs zijn twee collega's die zich bezig houden met de verandering van de Jeugdzorg. Twee vrouwen met duidelijk hart en ambitie voor de jeugd. Joëlla is beleidsmedewerker bij gemeente Bergen op Zoom en Bregje is voor gemeente Roosendaal projectleider Transformatie Jeugd. Zij praten met Markiezine over hoe alle gemeenten samen met de partners, de zorg voor jeugd willen inrichten. Het Zorg- en Veiligheidshuis speelt daarbij een belangrijke rol.

SAMEN DOORONTWIKKELEN

Joëlla vervult een schakelfunctie tussen de centrumgemeente Bergen op Zoom en het Zorg- en Veiligheidshuis. Na het Veiligheidshuis komt nu ook de Jeugdzorg onder regie van de gemeente. Beiden zijn in een doorontwikkeling en hebben ook veel met elkaar te maken. Dit geldt in het bijzonder voor jeugdreclassering, jeugdbescherming en kindermishandeling. “Sinds kort ben ik geregeld in het Zorg- en Veiligheidshuis om beide ontwikkelingen met elkaar te verbinden. Dat doe ik zowel op het niveau van het Jeugdbeleid als ten aanzien van de inrichting van de werkprocessen. Manager Berry Dückers en Thomas de Clerck, de voorzitter van het Hulpverleningscasusoverleg, zijn daar mijn vaste gesprekspartners.”

komen? Op dit moment loopt in Roosendaal een experiment in de wijk Westrand waar die vrije ruimte voor professionals gecreëerd is. Wat we daar leren is dat het van de professionals veel moed vraagt om te durven handelen met een zekere mate van vrijheid.” Joëlla vult haar aan: “Maar dat vraagt ook van gemeenten dat ze durven vertrouwen op de professionaliteit van de organisaties. Gemeenten hebben toch de neiging om veel te willen meten en controleren. We hebben allemaal wel wat te leren in deze cultuuromslag. Het zou zonde zijn als bij een onverhoopt incident, wat natuurlijk nooit helemaal te voorkomen is, de regels aangescherpt worden en de visie waar we nu allemaal achter staan minder serieus genomen wordt.”

MEER DAN 100 HANDEN AAN ÉÉN GEZIN

Bregje is samen met een collega projectleider voor de regio West-Brabant-West voor de transformatie van de Jeugdzorg in de regio. “We noemen het een transformatie omdat het er niet alleen om gaat dat gemeenten de verantwoordelijkheid van de Jeugdzorg overnemen, het gaat ook om een stuk vernieuwing. De Jeugdzorg kan beter georganiseerd. Zeker als we dat ook goed weten af te stemmen met de andere vormen van hulpverlening. Er zijn nu gezinnen waar meer dan 50 verschillende hulpverleners bij betrokken zijn. Dat kan niet efficiënt zijn.”

WIE ZIJN DAN JOOP EN JOSE?

Het Jeugdbos gaat uit van een sterke aanpak op wijkniveau. Dat sluit aan bij de nieuwe Jeugdwet die gericht is op het versterken van de voorkant, de eigen kracht en de laagdrempelige zorg. Zo wordt preventief handelen versterkt. In het stelsel voor de zorg voor jeugd is JOOP actief. JOOP staat voor ‘Jeugd Opvoed en Opgroei Professional’. JOOP zorgt voor informatie en advies, biedt opvoedondersteuning en casemanagement en leidt toe naar specialistische zorg als dat nodig is en is zelf ook een hulpverlener.

Joëlla: “We gaan het eerste kwartaal van 2014 gebruiken om met elkaar te bepalen waar en hoeveel JOOP nodig is om goede jeugdzorg te bieden op het lokale niveau. We kijken dan ook naar de huidige manier van werken om te bepalen wat er nu goed gaat en wat er anders of efficiënter kan. De gemeenten hebben nu eenmaal ook de opdracht om de zorg voor de jeugd te realiseren met minder budget.”

Het Jeugdbos voorziet ook in JOSE, wat staat voor ‘Jeugd Opvoeden in Safety Expert’. JOSE is van de dwang en dat wordt regionaal georganiseerd. Gemeenten zijn verplicht om JOSE af te nemen bij gecertificeerde instellingen. Het gaat hier concreet om de inzet van jeugdbescherming, waaronder de voogdij, en de jeugdreclassering. De rechter bepaalt of hiertoe over wordt gegaan. Om zo efficiënt mogelijk te werken wordt JOSE georganiseerd op de schaal van West- en Midden-Brabant samen. De betreffende partners werken al samen in de regionale Veiligheidshuizen. Gezocht wordt hoe dit goed te benutten.

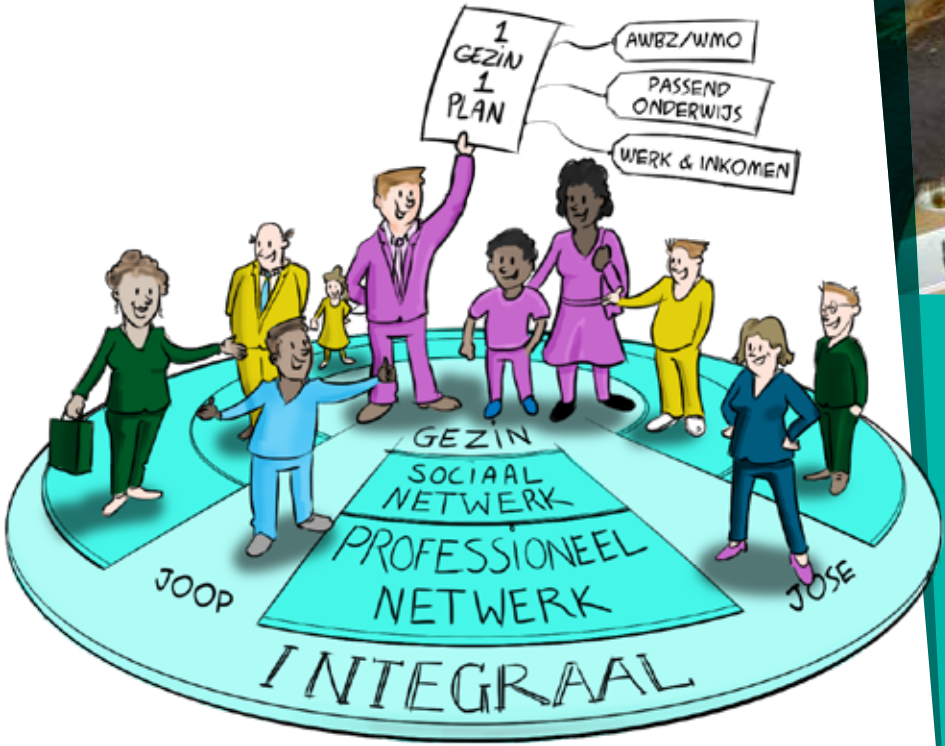
HET IDEALE TOEKOMSTPLAATJE

Op de vraag hoe het er idealiter voorstaat over vijf jaar, moeten de dames eerst even nadenken. Bregje start met iets wat nu speelt: “Ik merk dat het gezamenlijk inhoud geven aan Het Jeugdbos er toe heeft geleid dat partners elkaar nu al beter elkaar vinden. Dat is eerste winst. Joëlla knikt bevestigend en blikt vervolgens naar de toekomst: “Kijk, het moet goedkoper, maar vooral ook inhoudelijk beter. Mijn ideaal zou zijn dat professionals echt vanuit de context van het kind kunnen reageren. Het liefst met zo min mogelijk barrières, alsof het een eigen kind betreft. Nu is de hulpverlener nog teveel aanbodgericht. Alle professionals sturen in mijn toekomstplaatje op eigen kracht en op het versterken van eigen regie door de doelgroep zelf. Iedereen weet dan de juiste zorg in te zetten en ook aan te geven wanneer een situatie het eigen vermogen te boven gaat. In het ideaalbeeld zijn we vanuit gemeenten prima in staat om met de inrichting van de financieringsstromen deze bewegingen te ondersteunen. Ik hoop dat we dan binnen het rijksbudget zitten. Er zitten nu nog een aantal open eindjes in de financiering die dan zijn opgelost.”

TIJDIG WEER LOSLATEN

Bregje heeft ook nog wel wat op haar wensenlijst staan: “Ik wil dat we rond 2018 in staat zijn om meer complexe zorg te bieden in de thuissituatie. Het geeft zoveel minder complicaties voor het kind als ons dat lukt. Ik hoop vurig dat we straks gebruik kunnen maken van innovatieve behandelmethoden die dat mogelijk maken en dat de professionals ook nog de kunst beheersen om een gezin op het juiste moment los te laten. Dit vraagt van ons als gemeenten dat we de wijze van financieren ook daarop afstemmen, wat nu nog niet het geval is. We begrijpen dat organisaties moeten overleven, dus ze ook moeten denken aan hun eigen belang. Ik hoop dat we straks de oplossing hebben waarbij organisaties zich financieel voldoende veilig voelen, waardoor er meer ruimte komt voor die eigen kracht van de doelgroep, creativiteit, samenwerken en tijdig weer loslaten.”

Animatie van het jeugdbos:
www.voordejeugdwestbrabantwest.nl

DE MENSELIJKE KANT VAN VERBINDEN

Het Zorg- en Veiligheidshuis investeert in een goede samenwerking met al haar partners. Het onderhouden van goede relaties is iets wat iedere dag opnieuw moet worden waargemaakt. Daarom is het Zorg- en Veiligheidshuis continu op zoek naar de goede verbinding op de juiste niveau; besturen en directies die afgestemd de kaders en koers bepalen en de professionals die elkaar opzoeken en vinden op de inhoud.

Lianda van der Knaap van bureau Organamic ondersteunt Berry Dückers om alle partners bij elkaar te brengen. Ze werkt sinds 2006 voor het Zorg- en Veiligheidshuis. Haar hart ligt naar eigen zeggen ‘bij de menselijke kant van het verbinden’. “Je komt mij tegen op de momenten dat het nodig is dat de partners bewust investeren in elkaar. Dat kan zijn bij bijeenkomsten voor reflectie en evaluatie, of voor het gezamenlijk aanscherpen van de ambities en de doelen van de samenwerking. Dat vertaal ik met de mensen in het Zorg- en Veiligheidshuis naar beelden en plannen.

Het effect zit echter vooral in het proces, in hoe ik zo’n bijeenkomst inricht. Door iedereen, van bestuur tot de uitvoering, persoonlijk hierbij te betrekken en te zoeken naar wat hen raakt, lukt het om een band op te bouwen en het vertrouwen te laten groeien. En dat is essentieel in een netwerkorganisatie. Er werken hier bevlogen mensen en iedereen staat voor zijn eigen vak. Mensen hier begrijpen als geen ander dat hun eigen inzet een nog groter effect heeft, wanneer ze zijn afgestemd op de collega’s van de andere disciplines. Alleen door samenwerken kan de sociale veiligheid verbeteren.”

Hugo Hillenaar gelooft heilig in het Zorg- en Veiligheidshuis:

“WE HEBBEN ELKAAR NODIG”

Door Lianda van der Knaap

ZSM, de nieuwe werkwijze om verdachten van de meest voorkomende vormen van criminaliteit direct aan te pakken, draait volop. Justitiepartners werken samen met Slachtofferhulp om zaken snel en samenlevingsgericht af te doen. Hoe gaan ZSM en het vernieuwde Zorg- en Veiligheidshuis zich straks tot elkaar verhouden en op welke wijze kunnen ze bijdragen aan elkaars succes?

HET DENKFRAME VAN CONCURREREND NAAR VERSTERKEND

Hugo Hillenaar is de hoofdofficier van het Openbaar Ministerie, Arrondissementsparket, Zeeland-West-Brabant. Hij voelt zich nauw betrokken bij het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten, maar heeft ook een zorgpunt: “De ontwikkeling van ZSM en de doorontwikkeling van de Veiligheidshuizen waren gelijktijdig ingezet als parallelle processen, maar op een zeker moment zijn ze aan elkaar geknoopt als bezuinigingsoperatie. ZSM is in 2012 in de versnelling gekomen. In ZSM pakken we ook zaken op die daarvoor eerst naar het Zorg-

en Veiligheidshuis gingen. Dit is volledig in lijn met uitkomsten van de doorontwikkeling van de Veiligheidshuizen, die zich gaan richten op de echt gecompliceerde zaken en multiprobleem situaties. De aangescherpte doelstelling voor de Veiligheidshuizen is echter pas in 2013 landelijk omarmd en moet nog goed indalen in de huidige praktijk. Ondertussen draait ZSM al op volle kracht. Daardoor is er bij de Veiligheidshuizen het denkframe ontstaan dat ZSM hun doelgroepen en partners wegkaapt. Dat is zo zonde, we zijn zo complementair aan elkaar! Ik geloof heilig in de Veiligheidshuizen en ben er echt van overtuigd dat we elkaar heel hard nodig hebben. Het is voor mij de hoogste tijd dat we het tempoverschil overbruggen, samen optrekken en innovatief zijn.”

NA 1,5 JAAR EEN UITSpraak OVER EEN BURENRUZIE

Aan tafel zit ook Hester Lekkerkerker. Als afdelingshoofd Beleid en Strategie bij het Openbaar Ministerie is zij onder meer verantwoordelijk voor de verbinding tussen OM, ZSM en de Veiligheidshuizen. Volgens

Hester is ZSM een enorme winst voor de samenleving: “Voorheen kon het zomaar gebeuren dat een rechter pas na 1,5 jaar een uitspraak deed over een burenruzie of een winkeldiefstal. Als je je bedenkt wat dat betekende; de ruzie was ondertussen natuurlijk gewoon doorgedaan, veel frustratie bij de betrokkenen en welke uitspraak een rechter uiteindelijk ook deed, die was altijd onbevredigend. Ook intern hadden we kromme tenen. Een proces-verbaal kwam op een enorme werkstapel waar zaken maanden bleven liggen, voordat er tijd was om het in behandeling te nemen. Dan volgden we vaak een standaard protocol voor de beoordeling. Onze zwaarste professional, de officier van justitie, zat helemaal achterin in dit proces. Die vroeg zich af waarom die slepende burenruzie of winkeldiefstal niet met een andere aanpak was opgelost. Dat was wel het moment dat de zaak door moest naar de rechter. Bij ZSM hebben we onze zwaarste professional nu vooraan in het proces gezet. In de meeste gevallen krijgen de verdachte en het slachtoffer nu binnen een paar dagen te horen wat de afdoening is.”

HET OM IN ZSM EN IN DE VEILIGHEIDSHUIZEN

Het Zorg- en Veiligheidshuis en ZSM raken elkaar waar het gaat om de complexere zaken. Dat zijn zaken, waarbij straf alleen ontoereikend is om de kwestie goed aan te pakken. Hugo Hillenaar: “Wanneer we meervoudige problematiek constateren in de persoon of diens omgeving, zoals probleemgezinnen, groeps- of wijkproblemen, dan zetten we de zaak door naar het Zorg- en Veiligheidshuis. Dat is de plek waar straf en zorg op een goede manier verbonden kunnen worden

en regie wordt gevoerd op de uitvoering daarvan. ZSM verwijst meteen als blijkt dat we alleen samenlevingsgericht en betekenisvol kunnen zijn als ook die zorgcomponent toegevoegd wordt. Het OM is professioneel aanwezig in het Zorg- en Veiligheidshuis. We hebben daar een gebiedsofficier en een parketsecretaris zitten. Dus we zetten hier ons justitiële werk voort, maar samen met de zorgpartners onder regie van de gemeente. Dat zullen we ook zo blijven doen in de toekomst, ondanks bezuinigingen of welke reorganisatie dan ook.”

GOEDE SELECTIE IS NOODZAAK

De Zorg- en Veiligheidshuizen zullen, door verschuiving naar de meer complexere problematiek, rekening moeten houden met minder zaken. Maar de zaken die ze krijgen zullen wel zwaarder zijn. Hester Lekkerkerker: “Het is wel zaak dat gemeenten die regie echt goed gaan oppakken. Zij zijn in staat om de zorg, onderwijs, welzijn, inkomen en straf in één aanpak te zetten voor de persoon, maar ook voor kwetsbare betrokkenen in zijn buurt die het risico lopen om meegezogen te worden. Dit zijn relatief dure trajecten, die je alleen inzet als het ook echt complex is. We hebben elkaar daarbij heel hard nodig.” Hugo Hillenaar: “Dat vraagt dus ook een goede selectie. Daar speelt ZSM een belangrijke rol in voor de zaken die aangedragen worden vanuit de strafketen. Het is dus ook een triagetafel voor het Zorg- en Veiligheidshuis. En door onze aanwezigheid in het Zorg- en Veiligheidshuis is het OM nauw betrokken bij de zaken die door de gemeenten en zorgpartners zijn geselecteerd, omdat ze een dwang- of drangkader nodig hebben. Zo helpen we elkaar om betekenisvol te zijn voor een veilige, sociale samenleving.”

WAT IS ZSM?

ZSM is een initiatief van het Openbaar Ministerie dat sinds 2012 in het hele land wordt toegepast. ZSM staat voor: Zo Snel, Slim, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk. Het is een nieuwe werkwijze waarbij, voor iedereen die is aangehouden, binnen zes uur wordt beoordeeld of er sprake is van:

- 1 voldoende bewijs
- 2 complicaties in de persoon (eerdere overlast/ delicten)
- 3 complicaties bij slachtoffer (schade/ letsel)
- 4 context van het delict (probleemgezin/-groep/-wijk)

Het doel is betekenisvol te handelen met de meest passende afdoeningsmogelijkheden. Dit kan straf zijn, een nader onderzoek, maar ook iets van buiten het strafrecht, zoals mediation of de integrale aanpak in het Zorg- en Veiligheidshuis.

Op één locatie werken onder de leiding van de officier van justitie een team van medewerkers van het OM, de politie, de Raad voor de Kinderbescherming en Slachtofferhulp samen. De ZSM voor deze regio is gevestigd bij de politie op de Schapenweide in Breda. Hier wordt 14 uur per dag, 7 dagen per week gewerkt. ZSM richt zich op veel voorkomende criminaliteit en is niet bedoeld voor zware zaken zoals moord.

GGZ-PARTNERS IN HET ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS

Door Hennie van de Kar-Vervooren

GGZ WNB en Mozaïk; collega's en/of concurrenten?

Ze zijn partners in het Zorg- en Veiligheidshuis, maar óók concurrerende zorginstellingen: het grote GGZ WNB en het kleinere Mozaïk. De één bestaat al meer dan honderd jaar, de ander 'pas' sinds midden jaren negentig. Zien ze elkaar als bedreiging, of als welkome aanvulling? Wat is hun gezamenlijke kracht en gedrevenheid om voor het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen te werken? Erik Sloot, voorzitter Raad van Bestuur van GGZ WNB, en Anthony van Kaam, directeur Mozaïk, komen tot dezelfde conclusie: de cliënt is gebaat bij meerdere samenwerkende (!) zorgaanbieders.

“Je bent er als instelling niet voor het aanbod, maar voor de vraag”

Erik Sloot, voorzitter Raad van Bestuur van GGZ WNB

“Van oudsher hebben we een regionale functie in de geestelijke gezondheidszorg. Mensen kennen ons vooral van onze intramurale zorg op Landgoed Vrederust in Halsteren, maar we begeleiden en bieden ambulante hulp op meer dan honderd locaties in de regio.

We zijn trots op alle kennis en ervaring die we als regionaal georganiseerde zorgorganisatie in huis hebben. Tegelijkertijd is dat een valkuil; de kans bestaat dat we – uit enthousiasme over ons eigen aanbod – de vraag van de cliënt niet meer goed horen. Het is wat ik als voorzitter van de Raad van Bestuur steeds benadruk: onze instelling is er niet voor zichzelf. We zijn een middel om mensen te helpen. We zijn er niet voor het aanbod, maar voor de vraag.

Cliënten zijn er bij gebaat dat er meerdere zorgaanbieders zijn. Het moet voor een cliënt niet hoeven uitmaken door wie hij wordt geholpen. Ik ben onder de indruk van de mate waarin het Zorg- en Veiligheidshuis erin slaagt om het belang van de burger overeind te houden, bóven alle belangen van de betrokken instellingen. Dat is een groepsprestatie. Ik ben blij dat we aan dat succes kunnen bijdragen.”

“Door samen vrij te denken, kun je echt iets aan situaties veranderen, zelfs aan de meest uitzichtloze.”

“We leven bij de gratie van samenwerking”

Anthony van Kaam, directeur Stichting Mozaïk

“Begin jaren negentig ontstond binnen de geestelijke gezondheidszorg het inzicht dat er een groep zorgmijders en een groep zorgslijters is. Mozaïk ontstond om voor deze twee groepen zorg toegankelijk te maken. We zijn er voor mensen met een multiproblematiek; bijvoorbeeld verslaafd én verstandelijk beperkt én problemen op diverse levensterreinen. Juist door de combinatie van hun problemen worden deze mensen dikwijls afgewezen of sluiten ze zichzelf als het ware uit.

Het oplossen van deze multiproblemen, kun je alleen gecoördineerd aanpakken. Mozaïk start met het meest urgente: als iemand geen geld heeft om eten te kopen, moet je eerst daar iets aan doen. Het aanpakken van zijn depressie heeft op dat moment nog weinig zin. Door

het meest urgente aan te pakken, ontstaat rust voor de cliënt; zijn context wordt weer langzaam zichtbaar.

We hebben niet de ambitie om vervolgens alle benodigde hulp zelf te organiseren, maar leven bij de gratie van samenwerking met partners. Er is namelijk al voldoende zorgaanbod om samen een oplossing te bieden. Daarvoor is het nodig om eigen kaders (vaak gedreven door een financieringsstroom vanuit de zorg, justitie of AWBZ) te overstijgen. Op uitvoerend niveau lukt dat goed, op strategisch/tactisch niveau kunnen belangen van zorgorganisaties uiteenlopen. Omdat in het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen de uitvoerenden met elkaar aan tafel zitten, kun je echt redeneren vanuit de zorgvraag van de cliënt. Door samen vrij te denken, kun je echt iets aan situaties veranderen, zelfs aan de meest uitzichtloze.”

X-PRESS

Door Joris Blom

Het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen ook een ingang voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Naast het feit dat het Zorg- en Veiligheidshuis door samenwerking met diverse partners probeert om cliënten zo snel mogelijk weer hun plek in de maatschappij te geven, heeft zij ook de mogelijkheid gekregen om preventief te werken in de vorm van een stukje voorlichting. Dit alles zou nooit mogelijk zijn zonder de financiële bijdrage van een ondernemer uit de regio, die huiselijk geweld wil helpen voorkomen. Dit preventieprogramma draait onder de noemer *X-press Yourself*.

Binnen X-press Yourself focust het Zorg- en Veiligheidshuis zich onder andere op het thema *'huiselijk geweld'*, helaas een actueel onderwerp. Op een gemiddelde basisschool is er in iedere klas minimaal één leerling, die er op wat voor manier dan ook mee te maken heeft gehad.

Dit jaar hebben we in samenwerking met de Lowys Porquin Stichting, de overkoepelende stichting van katholieke basisscholen in Bergen op Zoom, een aantal basisscholen bereid gevonden om deel te nemen aan dit project. Belangrijke criteria van dit project zijn inhoud, interactiviteit en fun. Dit om het redelijk zware onderwerp te benaderen vanuit een positieve invalshoek. Dat is dan ook de reden dat we dit jaar hebben gekozen voor een lipdub, een videoclip geschoten in één keer, waarbij we ten behoeve van dit project een speciale liedtekst hebben laten schrijven aangaande het onderwerp. Dit met als doel om te focussen op alle talenten en kwaliteiten die je nog steeds hebt als je te maken krijgt met huiselijk geweld.

We zijn aan de slag gegaan met de groepen 7 en 8 van de basisscholen Het Palet, De Biezenhof en Sancta Maria. Met het camerateam en een medewerker van het Zorg- en Veiligheidshuis is er een eerste kennismakingsronde langs de scholen gemaakt.

Allereerst zijn medewerkers in gesprek gegaan met de leerlingen. Weet je wat huiselijk geweld is? Wat zou je doen als je ermee te maken krijgt? Wie kun je om hulp vragen? Daarna is samen met de regisseur de liedtekst doorgenomen en is er gekeken waar ieders talenten lagen. Er bleken diverse zangers, dansers en toneelspelers in spé rond te lopen. Iedereen heeft wel een talent!

Een week later is de uiteindelijke lipdub opgenomen en zijn we wederom langs alle scholen gegaan. De kinderen waren zeer goed voorbereid en dit is absoluut terug te zien in het eindresultaat.

Uiteindelijk heeft bovenstaande aanpak geresulteerd in een grotere bekendheid met het onderwerp binnen de doelgroep met daarnaast een aantal handvatten, mocht men met huiselijk geweld te maken krijgen. Een sterk staaltje Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Regisseur Martin Hierck kijkt geschoten beelden terug samen met de cameraman en de basisschoolleerlingen

Scan deze QR-code om de lipdub te bekijken!

YOURSELF

Ketenpartners op weg naar een Zorg- en Veiligheidshuis

Door Ronald Verduin

Binnen de transitie van het Veiligheids-huis naar een Zorg- en Veiligheidshuis zien ketenpartners in zorg en reclassering accenten verschuiven. Accenten komen meer te liggen op het zorgcomponent en op de aanpak van multiprobleem problematiek.

Meer actievere samenwerking

Bureau Jeugdzorg, bij monde van Gerard Stoop, teammanager Bureau Roosendaal, geeft aan dat de veiligheid van het kind voorop zal blijven staan, maar nog meer dan nu in de context van zijn omgeving. Berry Blommaert van de verslavingsreclassering Novadic-Kentron denkt dat er meer samenwerking zal komen met andere zorgpartners en ziet daarbij ook meer aansluiting bij het wijkgericht werken, onder meer door meer te participeren in de zogeheten fact-teams en de klant meer op te zoeken op de plek waar hij verblijft. Gerard Stoop ziet een samenwerking met lokale en regionale voorzieningen en instanties daarbij als onontbeerlijk. Samenwerking binnen de muren van het Zorg- en Veiligheidshuis biedt daartoe de mogelijkheid. Het toekomstige Bureau Jeugdzorg zal toenemend aandacht hebben voor alle problemen die leiden tot onveiligheid voor het kind, waarbij het een initiërende en activerende rol zal vervullen om te investeren in oplossingen.

Veranderende taakstellingen

De veranderende taakstelling van het toekomstige Bureau Jeugdzorg is dan nog meer gericht op de totale sociale omgeving en alle onderliggende problemen rondom het kind, waarbij het oplossend vermogen

van de omgeving wordt aangesproken. Het vraagt van het professionele netwerk snellere en effectievere investeringen. De verslavingsreclassering ziet hierin ook meer uitdaging in casusregie, zoals de aanpak in de Top-X, met inzet van Justitieel Case Management. Samenwerking met ander partners zal meer het credo gaan worden.

Bereikbaarheid en vindbaarheid van de partners

Voor Bureau Jeugdzorg blijft participatie in de benodigde overleggen vanzelfsprekend. “Daadkracht en effectieve samenwerking zullen bepalende factoren zijn voor het in stand houden van overlegvormen”, aldus Gerard. De verslavingsreclassering zal kritisch blijven kijken naar positie en rol binnen de Veiligheidshuizen in de totale regio, mede omdat de declaratie voor 2014 weg valt voor de aanwezigheid in de Veiligheidshuizen, aldus Berry Blommaert. De ontwikkelingen zullen kritisch gevolgd worden, effectiviteit versus financiële ruimte.

Daarentegen is er voor de verslavingsreclassering geen sprake van centraliseren, de regionalisering blijft gehandhaafd. De bereikbaarheid en vindbaarheid van Bureau Jeugdzorg zal mede bepaald gaan worden door de (politieke) keuzes. De rol binnen het Zorg- en Veiligheidshuis verandert daarmee niet wezenlijk.

Nieuwe communicatievormen

Zowel Bureau Jeugdzorg als de verslavingsreclassering geeft aan dat door de mogelijkheden die de informatie-technologie biedt, minder fysieke

aanwezigheid noodzakelijk zal zijn. Het beschikbaar zijn van gegevens voor belanghebbende ketenpartners is al vanzelfsprekend. Het gebruik maken van nieuwe media maakt overleg makkelijker met een beperkte investering in tijd. Binnen de reclassering elders in het land wordt al geëxperimenteerd met livestream-contacten.

Uitdaging complexe multi-problematiek?

Bureau Jeugdzorg heeft voortdurend de focus op de complexe multi-problematiek. Middels de methode ‘Gezinskracht’ wordt kennis en kunde nog meer gebundeld om te komen tot een steeds effectievere aanpak. Het is dé uitdaging voor de professional, nu en in de toekomst, om in samenwerking met justitiële en civiele partners in het Zorg- en Veiligheidshuis deze problematiek aan te kunnen pakken. Novadic-Kentron ziet in de extramuralisering van de GGZ-zorg meer complexere problematiek de wijk instromen, waarbij meer inzet gevraagd zal worden van gespecialiseerde mensen en het accent meer zal komen te liggen op het zorgcomponent en het wijkgericht werken.

Samenwerking naar de toekomst toe

Het investeren in contact tussen samenwerkingspartners met een behoorlijk entertainment-gehalte zal vervangen worden door expertmeetings, waarbij de focus primair ligt op delen van kennis en initiëren van vernieuwing.

Sjoerd van den Boom, vormgever en projectleider X-press Yourself 2012

“IETS POSITIEFS IN EEN MOEILIJKE LEVENSFASE”

“Super dat het Zorg- en Veiligheidshuis korte lijntjes heeft. Korte lijnen die het mogelijk maken snel te communiceren en elkaars belangen uit te dragen. Tijdens ons kunstproject X-press Yourself in 2012 hebben we vele kinderen een mooie activiteit gegeven die hopelijk een blijvend onderdeel blijft vormen op de 5 locaties waar we gewerkt hebben. Just, Reclassering Nederland, Bureau Jeugdzorg, Safegroup en het Zorg- en Veiligheidshuis zijn dankbare partners gebleken.

‘I have a dream’. Ieder mens heeft zijn eigen wensen; zijn eigen dromen. Het doel van het project was om de jongeren hun droom te laten uiten en te laten vertalen naar een concreet kunstobject. Even iets positiefs in een moeilijke levensfase voor vele kinderen.

De kunststukken die gecreëerd zijn, fungeren als een soort van dromenvanger. Deze dromenvangers worden bij de deelnemende partners en bij het Zorg- en Veiligheidshuis zelf permanent tentoongesteld. Het project is op een dusdanige manier ingericht dat het met nieuwe uitingen verder uitgebreid kan worden. Het kunstwerk in het Zorg- en Veiligheidshuis is momenteel samengesteld uit kunstwerkes van vele partners, werkzaam in het Zorg- en Veiligheidshuis.

Maar met communicatie alleen kom je er niet. De gedrevenheid, maar vooral persoonlijke betrokkenheid maakt het Zorg- en Veiligheidshuis tot een succes. Het Zorg- en Veiligheidshuis staat klaar voor anderen, omdat ze klaar staan voor elkaar!”

Wist u dat...

Er in 2013 tot de maand december er **1605** nieuwe meldingen van huiselijk geweld zijn besproken in het Zorg- en Veiligheidshuis? Voor elk geval is een aanpak bepaald. In 2012 waren dit er nog 1097 over een heel jaar.

Frank van Poppelen: DE PARTNER VAN... Rosanne Stoffer • Reclasseringsmedewerker

Rosanne en Frank zijn ruim acht jaar samen en zijn van plan om elkaar in 2014 het jawoord te geven. Beiden houden ze van het Bourgondische leven. Daar proberen ze als jonge ouders tijd voor te blijven maken, hoewel de prioriteiten anders liggen nu ze samen een zoon hebben. Bovendien hebben ze allebei een drukke baan. Weliswaar op een heel andere manier.

Frank van Poppelen: “Het is bij ons: commercie versus dienstverlening. Terwijl ik me voor Garcia Jeans bezig-houd met het managen van de Men/Boys dept, werkt Rosanne voor de Reclassering. Rosanne is ontzettend bevlogen; ze gaat er helemaal voor en voelt zich heel verantwoordelijk voor het halen van resultaten. Die bevlogenheid; dat vind ik zo leuk aan haar!

Natuurlijk vertelt Rosanne thuis wel eens over het werken binnen het Zorg- en Veiligheidshuis. Ik vind het een goed initiatief dat verschillende organisaties hun krachten bundelen om mensen verder te helpen, zoals de verdachten van strafbare feiten en gedetineerden, met wie Rosanne zich als reclasseringsmedewerker bezighoudt. De toegevoegde waarde van deze krachtenbundeling is de combinatie tussen straf- en zorgpartners. Voorwaarde voor succes is wel dat je vanuit je eigen organisatie voldoende tijd en ruimte krijgt om je rol binnen het Zorg- en Veiligheidshuis goed uit te kunnen voeren. Tijd en aandacht zijn essentieel om iets te laten slagen; dat geldt voor elke sector.”

A STRUGGLE

Door Ronald Verduin

De nazorg na detentie wordt in ons district gecoördineerd vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen. De acht gemeenten leveren gezamenlijk een bijdrage voor het effectief terugdringen van de recidive en overlast door voor ieder die uit detentie komt na te gaan of er problemen te verwachten zijn met o.a. werk, inkomen, wonen, identiteitspapieren en terugkeer naar de buurt. Dit doet de nazorgcoördinator die waar nodig een traject inzet. De Dienst Justitiële Instellingen (PJ) deelt informatie met de nazorgcoördinator via een Digitaal Platform Aansluiting Nazorg (Dpan).

FOR

LIFE

De informatie gaat onder ander over de volgende leefgebieden; persoonlijke omstandigheden met aandacht voor eventuele thuis verblijvende familieleden, inkomen/werk/dagbesteding, huisvesting/onderdak, zorg (aandacht voor specifieke zorginstellingen). Nazorg kent ook een tweewekelijks overleg waarin meerdere ketenpartners in vertegenwoordigd zijn. Onder andere de maatschappelijke opvang, sociale zaken en reclassering.

¹ Dit is een fictieve naam

De politie en Slachtofferhulp zetten vrijwilligers in bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Maar waarom doen zij dit? En wat drijft de vrijwilligers zelf? Hoe dan ook, zij doen waardevol werk. Daarom een gesprek met een aantal personen over hun vrijwilligerswerk.

De politie zet vrijwilligers bij het Zorg- en Veiligheidshuis in met het oog op Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen; mensen laten re-integreren op de arbeidsmarkt en hen kansen bieden om werkervaring op te doen. Zo is er een creatieve en sociale oplossing voor de inkrimping van mankracht. De politievrijwilligers werken in het Zorg- en Veiligheidshuis op de afdeling administratie.

Stephanie Heymans en Charlotte van de Goor zijn allebei hier als vrijwilliger werkzaam. "We zijn onder de mensen en leveren zo een maatschappelijke bijdrage." Die mening delen hun collega's Els de Keijzer en Adriënne de Jongh. Zij waren klaar met werken: "We willen bijdragen aan een iets betere maatschappij en de vakmensen van de politie op administratief gebied ondersteunen. Wat het werk zo leuk maakt? De grote mate van zelfstandigheid."

Voor vrijwilliger Jean-Maurice Greve heeft het vrijwilligerswerk er vooral toe geleid dat hij een goede weekstructuur heeft gekregen. "Dat heb ik nodig om niet in lusteloosheid te vervallen. Daarbij, het werk biedt mij veel uitdaging. In ander vrijwilligerswerk krijg je vaak minder verantwoordelijkheden."

Ook vanuit Slachtofferhulp worden er vrijwilligers geleverd. Rob Bal is één van hen. Hij is sinds 3 jaar vrijwilliger bij Slachtofferhulp. Dit werk houdt in dat je slachtoffers ondersteunt na een misdrijf, verkeersongeval of ramp. De belangrijkste taak is het luisteren naar iemands verhaal en het bieden van praktische informatie. "Soms moet je beseffen dat je niet veel kunt doen; je treft mensen in de meest extreme situaties." Na zijn pensioen zocht Rob een zinvolle tijdsbesteding. "Gezond oud worden doe je door actief te zijn en door deel uit te blijven maken van de samenleving. Ik zou het niet kunnen missen."

Vrijwillig, maar niet vrijblijvend

Het administratieve werk bij de politie en het ondersteunen van slachtoffers bij Slachtofferhulp gebeurt op vrijwillige basis, maar dat wil niet zeggen dat het vrijblijvend is. De organisatie moet op haar vrijwilligers kunnen rekenen en afspraken moeten nagekomen worden. Bijzonder is daarom de grote mate van het verantwoordelijkheidsgevoel bij de vrijwilligers. Het verschil met een betaalde baan is minimaal. De vrijwilligers ondergaan bijna dezelfde uitgebreide screening als de vaste medewerkers van de politie. Ook krijgen ze veel verantwoordelijkheden, maar toch altijd onder supervisie van een team politiemedewerkers.

Voor vrijwilligers is Slachtofferhulp geen werkgever, maar dit scheelt niet veel. Vrijwilligers bepalen zelf hun agenda, maar ze doen ook mee aan piketdiensten; ze kunnen dus bij noodsituaties in het weekend worden opgeroepen. Los daarvan ondergaan ook de vrijwilligers eens in de zoveel tijd beoordelings- en functioneringsgesprekken met een teamleider. Daarom dekt de term vrijwilligerswerk eigenlijk niet de lading. Het is meer dan dat; een participatiewerkplek.

Wist u dat...
We vanaf 21 maart 2013 gestart zijn met het integraal bespreken van meldingen van seksueel geweld? Tot op heden hebben we dit gedaan voor **76** zaken waarvoor een plan is gemaakt dat in uitvoering is genomen.

► Eddy Schrauwen zorgt als vrijwilliger ervoor dat de faciliteiten voor de collega's in orde zijn. Hij is bij iedereen vooral bekend om zijn zonnige opgeruimde humeur.

“Ik zou het niet kunnen missen”

Door Anne Leendertse

VRIJWILLIGERS RONDOM ZEDENDADERS!

Nieuwe slachtoffers voorkomen, dat is het motto van COSA. Dit landelijke project van Reclassering Nederland draagt bij aan de resocialisatie van daders van zedenmisdrijven. Een netwerk van vrijwilligers en professionals zet zich daar voor in. En met resultaat. Recent wetenschappelijk onderzoek van Hogeschool Avans wijst uit dat COSA de recidivekans van deze dadergroep echt verkleint.

VRIJWILLIGERS ÉN PROFESSIONALS

Met COSA wordt een sociaal en controlerend netwerk gevormd rondom de dader. Een team van drie tot vijf vrijwilligers begeleidt minimaal anderhalf jaar één zedendader. Dit proces wordt begeleid, ondersteund en gecoacht door een cirkelcoördinator van Reclassering Nederland. Daarnaast zijn er professionals bij de zedendader betrokken zoals de wijkagent, een behandelaar GGZ en een toezichthouder van Reclassering Nederland.

GEDRAGSVERANDERING REALISEREN

Een van de doelen van COSA is de dader uit zijn isolement halen. Het wekelijkse contact met de vrijwilligers draagt daaraan bij. Zij helpen hem bovendien om gedragspatronen te veranderen door hem ermee te confronteren en erover in discussie te gaan. Zowel het doorbreken van het isolement als de gedragsverandering zijn essentieel bij de afname van de kans op herhaling.

RISICO'S SIGNALEREN

Een belangrijk aspect van COSA is vroegtijdige signalering van risicogedrag. Door de nauwe en informele contacten met de dader zijn vrijwilligers in staat om mogelijk aanwezig risicogedrag te signaleren. Daarvoor krijgen vrijwilligers tijdens een verplichte training handvatten aangereikt. Als er sprake is van risicogedrag wordt dit gemeld aan de professionals die, waar nodig, ingrijpen.

SELECTIE ZEDENDADERS

Niet alle zedendaders komen in aanmerking voor COSA. Het project, dat gebaseerd is op een goed doordachte methodiek die afkomstig is uit Canada, is gericht op daders die verantwoordelijkheid nemen voor hun daden. Ze moeten gemotiveerd zijn om te werken aan een delictvrij bestaan. COSA is bedoeld voor daders die onder toezicht staan bij Reclassering Nederland.

VRIJWILLIGER WORDEN?

COSA is een boeiende taak op het grensvlak van mens, misdaad en maatschappij. De top drie motivatie van de vrijwilligers is: voorkomen van nieuwe slachtoffers, bijdragen aan een veiliger samenleving en het hulp willen bieden bij resocialisatie. Vrijwilligers worden geselecteerd aan de hand van een assessment (intake, tweedaagse training, eindgesprek).

Een specifieke vooropleiding of achtergrond is niet nodig. Wel is een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) vereist. Voor de regio West-Brabant en in Zeeland zijn er nog vrijwilligers nodig.

Aanmelden kan via www.reclassering.nl.

DISTRICT ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS DE MARKIEZATEN

"De coördinerende rol van het Zorg- en Veiligheidshuis bevordert de zorg en bescherming van de cliënten in voor hen moeilijke situaties. Voor alle partijen helpt dit problemen te verlichten en op te lossen."

Cor van Geel

Loco burgemeester gemeente Steenbergen

"Niets kalmeert zozeer als een genomen besluit, zo ook het besluit aan te sluiten bij het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten. Belangrijk is echter niet waar wij nu staan, maar in welke richting wij gaan. Lateraal denken is door patronen heen breken en dat vormt de uitdaging voor ons allen."

Willem Nuis

Burgemeester gemeente Tholen

"Met de samenwerking in het Zorg- en Veiligheidshuis zijn we beter in staat om als veiligheidsdiensten en zorginstellingen een totaalaanpak te bieden. Gelijktijdig inspringen vanuit zowel de strafkant als de zorg. Niet meer náást elkaar, maar mét elkaar zorgen voor een veilige regio."

Frank Petter

Burgemeester gemeente Bergen op Zoom

"Voor de gemeente Woensdrecht is het Zorg- en Veiligheidshuis inmiddels een vertrouwde netwerkorganisatie, met name voor jongerenaanpak bewijst het voor ons zijn meerwaarde."

Steven Adriaansen

Burgemeester gemeente Woensdrecht

Jac Klijs

Burgemeester gemeente Moerdijk

"Zorg en veiligheid voor u en uw omgeving, daar gaan én staan we voor"

Giel Janssen

Burgemeester gemeente Halderberge

"De gezonde samenleving vraagt om optimale samenwerking tussen alle zorg en veiligheidsinstanties. Het nieuwe Zorg- en Veiligheidshuis

De Markiezaten zal dat nog beter doen dan voorheen."

Marjolein van der Meer Mohr

Burgemeester gemeente Rucphen

"Een effectieve integrale aanpak heeft voor mij de hoogste prioriteit"

Jacques Niederer

Burgemeester gemeente Roosendaal

"Het Zorg- en Veiligheidshuis verlegt het accent. De meer persoonsgerichte aanpak bestaat voortaan uit de combinatie zorg en veiligheid. In de nieuwe naam staat zorg voorop, maar laten we het veiligheidsaspect niet vergeten. Zo blijft het huis een sterke partner, de regisseur in de samenwerking, om problemen preventief aan te pakken en herhaling te voorkomen."

Marijke Waterdrinker en Hans Silfhout, Respectievelijk extern projectmedewerker en extern projectleider procesgericht werken namens Advante voor Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten

HET INRICHTEN EN CONTINU VERBETEREN VAN PROCESSEN BINNEN DE ORGANISATIE

Het Zorg- en Veiligheidshuis is een werkvorm die past bij deze tijd. Geen instituut maar een concept. Het concept Zorg- en Veiligheidshuis heeft iedere keer een andere verschijningsvorm afhankelijk van de uitdaging. Nu wordt het de uitdaging van de toekomst om het concept te professionaliseren - bestuurbaar te houden - zonder het te institutionaliseren. Oftewel flexibel én beheersbaar.

De grootste bedreiging voor het Zorg- en Veiligheidshuis is 'oud denken'. We zijn allemaal vertrouwd met en vaak ook opgeleid in termen van organisaties, rechtsvormen en hiërarchische structuren. De zwakte hiervan is de beperkte mate aan flexibiliteit. Zo moet het dus niet.

Om flexibel te blijven en tegelijk bestuurbaar te zijn, heeft het Zorg- en Veiligheidshuis professionele processturing nodig ondersteund door een informatievoorziening die past bij een netwerk. Ik geloof vast dat het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten deze uitdaging gaat realiseren. Daarmee zal zij een voorbeeld zijn voor vele andere soortgelijke netwerk organisaties binnen en buiten het publieke domein.

Wist u dat...

We in het district in het kader van ISD, Inrichting Stelselmatige Daders, 6 personen volgen die de maatregel is opgelegd voor de duur van 2 jaar en in detentie verblijven? En dat er 2 personen zijn die een voorwaardelijk ISD hadden wachten op een ten uitvoerlegging ISD, omdat ze zich niet gehouden hebben aan de voorwaarden.

ALLE HENS AAN DEK

DE CASUSOVERLEGGEN IN KAART GEBRACHT AAN DE HAND VAN EEN MULTIPROBLEM-FAMILIE

Door Anne Leendertse

Een verhaal over een bekende familie in het Zorg- en Veiligheidshuis. Regelmatig komen er bij de politie meldingen binnen. Ook is de familie bekend bij allerlei hulpverleningsorganisaties. Bij diverse overlegvormen in het Zorg- en Veiligheidshuis staan zij op de agenda. De voorzitters van de verschillende overleggen hebben nauw contact met elkaar over deze familie. Als zij zorgen hebben buiten hun eigen expertisegebied zetten zij deze informatie door naar een andere overlegvorm. Zo bied je zorg op maat, bespreek je geen zaken dubbel en stem je straf en zorg met elkaar af. Een kwestie van integraal werken, regievoering en coördinatie.

Het gezin beschreven in dit artikel bestaat niet echt. Het is een omschrijving opgebouwd uit meerdere probleemgezinnen die in het Zorg- en Veiligheidshuis bekend zijn. De hier omschreven gezinsleden zijn fictief, de problemen waarmee zij te maken hebben zijn wel thema's die aangepakt worden in de casusoverleggen.

DRANK, DRUGS EN OVERLAST

John (36) woont samen met zijn vriendin Joyce (28). Joyce heeft twee kinderen, Sam (6) en Linda (4), en John heeft twee kinderen, Lola (16) en Richard (14). John is een harddruggebruiker; hij gebruikt regelmatig GHB. Ook kan hij slecht van de drank afblijven. Mede daardoor vertoont hij erg agressief en onvoorspelbaar gedrag. In de buurt is John's gezin dominant aanwezig. De politie ontvangt veel meldingen van overlast. De buurt klaagt over de harde muziek en het voortdurend blaffen van de pitbull. 's Nachts komen er allerlei vage types die veel lawaai maken. Dit leidt standaard tot geluidsoverlast. Vaak komt de wijkagent langs om de boel te sussen. De buurt zou het liefste zien dat het gezin vertrekt uit de sociale huurwoning. De woningbouwcoöperatie heeft ook heel wat te stellen met de familie. In huis is het een grote bende; er liggen overal lege drankflessen, honderden kranten en dichte enveloppen. Bovendien is het er vuil en er liggen ook drugs in de woning. John en Joyce hebben een huurachterstand.

Over de kinderen zijn er grote zorgen. Alle kinderen staan onder toezicht bij Bureau Jeugdzorg. John en Joyce zijn uit de ouderlijke macht gezet. Bureau Jeugdzorg heeft een bezoeksregeling opgesteld. Hierover zijn afspraken gemaakt. Er mogen geen drugs en vervuilde naalden in huis zijn, het moet netjes zijn in huis, de administratie moet op orde zijn en er moet eten, drinken en een slaapkamer voor de kinderen zijn. Het lukt John en Joyce niet goed zich aan deze afspraken te houden. Drankflessen en drugs proberen ze te verstoppert. Administratie gaat ongezien in vuilniszakken.

IEDER ZIJN DING

Toen Sam en Linda nog thuis woonden, verschenen ze vaak onverzorgd op school of zelfs helemaal niet. Lola en Richard lijken het gedrag van hun vader achterna te gaan. Richard is opgepakt voor woninginbraken. Daarom is het gezin besproken in het **Top-X overleg**. Samen met zijn vriendengroep was Richard betrokken bij een vechtpartij met ernstig geweld en bedreigingen. Dit feit is via de ZSM naar het **JCO overleg** gegaan. Deze zaak werd gedagvaard; Richard moet voorkomen bij de kinderrechter. Richard kreeg voor zijn schoolverzuim in het **LCO overleg** een werkstraf bij Halt. Zus Lola was met haar vriendinnen op een feestje waar ze heel wat wijntjes gedronken had. De politie trof haar laveloos aan in het stadspark. Deze melding stond op de agenda van het **HCO overleg**.

NOG NET NIET OP STRAAT BELAND

John is net vrijgekomen uit de gevangenis. Door de succesvolle samenwerking tussen de woningbouwcoöperatie en de zorgverlener in het **Nazorg overleg**, kon John zijn woning behouden. Het gezin belandde daardoor niet op straat. Vader John is regelmatig opgepakt voor woning- en auto-inbraken en is bij justitie bekend als veelpleger. Zijn aanhoudingen zijn besproken in het **PGAJ overleg**. Er is een scenario afgesproken voor de strafzitting. De inzet is een werkstraf, toezicht van de verslavingsreclassering en de verplichting om iets te doen aan de verslaving. Daarnaast zal vader aangemeld worden bij de GGZ voor ambulante begeleiding en het volgen van een agressieregulatie programma. De werkstraf kan een aanzet tot dagbesteding zijn.

SUCCESVOL SCENARIO

Door de begeleiding van GGZ en de begeleiding door de verslavingsreclassering te intensiveren, komt John tot het inzicht dat een klinische opname de beste optie is om verandering te brengen in zijn leefomstandigheden. Er is een goede afstemming geweest tussen de verslavingsreclassering van Novadic-Kentron en het Openbaar Ministerie om de klinische opname binnen het juiste kader te laten passen en om op het juiste moment in de tijd de opname te laten plaatsvinden. De klinische opname is verplicht opgelegd, maar John werkt er ook aan mee; iets wat hij voorheen nog niet heeft gedaan.

VERGROTEN VAN WEERBAARHEID

Joyce zit waarschijnlijk in de prostitutie om aan geld te komen. Ze is niet weerbaar naar John toe. Vaak krijgt ze klappen van hem; laatst durfde ze de politie te bellen. Deze politiemelding werd besproken in het **Huiselijk Geweld overleg**. Politie, Openbaar Ministerie en zorgpartners delen informatie die bekend is over dit gezin en maken een plan van aanpak. Het doel is de weerbaarheid van Joyce te vergroten en zo het huiselijk geweld te laten stoppen.

De voorzitters van de casusoverleggen

ALLE CASUSOVERLEGGEN OP EEN RIJ...

TOP-X OVERLEG

Ontwikkelt een systeemaanpak rond daders tot 28 jaar van woninginbraken, overvallen en straatroven.
Thomas de Clerck: *“Politie, justitie, gemeenten en zorgpartners betrekken in hun aanpak het hele gezin. Er is speciale aandacht voor jongere broertjes en zusjes om te voorkomen dat ook zij het criminele pad kiezen. Dat is de meerwaarde van TopX. In 2014 wil ik samen met de partners bespreken of we de criteria kunnen verruimen.”*

JUSTITIEEL CASUS OVERLEG (JCO)

Neemt afdoeningsbeslissingen van jeugdzaken (misdrijven), die niet op ZSM zijn afgedaan: dagvaarden; TRIP-zitting of Sepot.
Daniëlle Everaert: *“In 2014 staat op mijn verlanglijstje een goede afstemming tussen ZSM en Veiligheidshuis voor wat betreft de registratie van zaken.”*

STRAF OVERLEG JEUGD

Maakt een richtinggevend strafadvies voor alle minderjarige veelplegers en jongeren in voorlopige hechtenis of schorsing daarvan en voert deze vervolgens uit met de partners. Gericht op voorkomen van herhaling.

LEERPLICHT CASUS OVERLEG (LCO)

Neemt strafrechtelijke afdoeningsbeslissingen voor overtredingen in kader van de Leerplichtwet (Halt of een TRIP-zitting). Voor schoolverzuimers, en ouders als zij medeverdachten zijn.

HULPVERLENINGS CASUS OVERLEG (HCO)

Maakt een hulpverleningsplan voor jeugdige overlastgegenden en/of plegers van lichte overtredingen (tot 24 jaar) en voert deze uit met de partners.

PERSOONSGEBONDEN AANPAK JUSTITIABELEN OVERLEG

Bepaalt een aanpak voor personen 18+ die meer dan tien misdrijven hebben gepleegd, en voor personen 18+ met een psychische en/of verslavingsproblematiek en die veroordeeld zijn voor gewelddelicten of een meervoud van andersoortige delicten, of waarvan een verhoogd gevarenrisico hiertoe wordt ingeschat. De aanpak is persoonlijk en gericht op doorbreken van patronen, voorkomen van herhaling, terugdringen onveiligheid lokale samenleving en overlast in de samenleving, straf en zorg op maat.
Jacqueline Nuijten: *“Een jarenlange samenwerking met betrokken deelnemers, die willen en durven buiten de kaders te denken; allemaal elementen voor een goed lopend overleg.”*

NAZORG OVERLEG

Voorkomt directe terugval van personen die uit de gevangenis komen, door het bespoedigen van normale basisbehoeften (wonen, inkomen) en inpassing in de maatschappelijke structuur (ID, basisverzekeringen).
Ronald Verduin: *“Succesvolle samenwerking tussen partners is pure winst. Durf, lef, mee willen denken en net iets verder kijken is nodig voor creatieve prikkeling. Mijn wens voor 2014 is nog meer werken met een soort tandemaanpak: diverse partners gaan vanuit hun expertise met een casus aan de slag.”*

SEKSUEEL GEWELD OVERLEG

Maakt een afgestemd scenario op het gebied van strafrecht en zorg, snel en efficiënt professionele hulp aan slachtoffer, pleger en kind(eren) systeemgericht inzetten en seksueel misbruik van het kind of (licht) verstandelijk beperkte volwassene stoppen.

INRICHTING STELSEMATIGE DADERS OVERLEG

Plaatst meerderjarige stelselmatige daders in een daartoe aangewezen inrichting. Betreft personen zonder vaste woon- of verblijfplaats. We onderscheiden potentiële ISD-ers, voorwaardelijk ISD, opgelegde maatregel ISD, nazorg ISD.

BESTUURLIJKE INFORMATIE JUSTITIABELEN OVERLEG

Maakt een aanpak om maatschappelijke beroering te voorkomen bij terugkeer van ex-gedetineerden in de maatschappij. Deze zijn bekend met zeden- en of zware geweldsdelicten.

FORENSISCH PSYCHIATRISCH NETWERK OVERLEG

Bepaalt de aanpak van risico's en overlast door psychiatrische personen die buiten de doelgroep van andere overleggen vallen en waarbij de psychiatrische problematiek de mogelijkheden vanuit andere casusoverleggen overstijgt.

HUISELIJK GEWELD OVERLEG

Voert de integrale benadering uit met een samenhangende aanpak van dader en slachtoffers met de methodiek Signs of Safety.
Carry den Ouden: *“In 2013 is het registratiesysteem GCOS geïmplementeerd en zijn we gestart met een pilot ZSM – huiselijk geweld. Komend jaar zal het SHG aandacht besteden aan het beter signaleren van eengerelateerd geweld en het voorkomen daarvan.”*

GEWELD IN RELATIES KOMT VAKER VOOR DAN JE DENKT

Door Anne Leendertse

In 2013 werd er landelijk campagne gevoerd voor het signaleren en melden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Gelijktijdig is een nieuwe meldcode voor professionals ingevoerd zodat zij geweld signaleren en bespreekbaar maken en vervolgens indien nodig hulp inzetten. Dit heeft geleid tot meer meldingen dan in eerdere jaren, waaronder veel schrijnende situaties van ouderenmishandeling. En beduidend meer mensen dan anders hebben vragen gesteld aan het Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. (Politie)meldingen worden gescreend op risico's en er wordt een aanpak bepaald onder leiding van het Steunpunt Huiselijk Geweld in het Zorg- en Veiligheidshuis.

Het Steunpunt Huiselijk Geweld West-Brabant is een belangrijke partner voor het Zorg- en Veiligheidshuis. Debbie Maas, manager SHG: "Dat alle partners hier aanwezig zijn is voor ons geniaal. De aanpak van huiselijk geweld heeft namelijk een integraal karakter. Alle professionals die nodig zijn worden betrokken bij de aanpak en er is meteen afstemming mogelijk met andere procesregisseurs.

INTERVENTIETEAM DOORBREEKT WAT ANDEREN NIET LUKT

We zijn dit jaar ook met het Interventieteam Huiselijk Geweld gestart. Dit team met medewerkers vanuit verschillende instellingen gaat intensief aan de slag in gezinnen waar het de reguliere hulpverlening niet lukt de cirkel van geweld te doorbreken." Het team werkt met de handelingswijze Signs of Safety, een eigen kracht benadering gericht op pleger, slachtoffer, kinderen en andere betrokkenen. Het hele gezin en bijvoorbeeld ook opa en oma of de burens worden betrokken om het thuis weer veilig te maken. Professionals werken met hen samen om geweld te stoppen en herhaling te voorkomen.

ÉÉN MELDPUNT EN ÉÉN AANPAK

In 2014 gaan SHG en AMK samen. Dat levert volgens Debbie Maas veel voordelen op: "Er komt één centraal advies- en meldpunt en één telefoonnummer voor burgers en professionals. Bij situaties van huiselijk geweld met kinderen betekent dit het einde van de onduidelijkheid en onzekerheid over de vraag waar eerst te melden.

Gelijktijdig kan dan in samenhang op zowel huiselijk geweld als kindermishandeling worden ingezet. In één organisatie zijn de lijnen kort, we gaan overlap voorkomen en sneller handelen. We benutten waar beide organisaties goed in zijn; het AMK heeft veel ervaring met geprotocolleerd werken, risicotaxaties, kind centraal en kindveiligheid. SHG heeft juist veel ervaring met de ketenaanpak, monitoring, procesregie en laagdrempeligheid."

Arno van Dam is klinisch psycholoog en werkzaam bij het GGZ WNB. Hij is betrokken bij de behandelmethode *'niet meer door het lint'*, een meersporenbehandeling voor mannen die zich schuldig maken aan het gebruik van geweld. Groepstherapie is het centrale onderdeel van de behandeling. Daarnaast zijn er ook gesprekken samen met de partner. *'Niet meer door het lint'* wordt toegepast door GGZ WNB, GGZ Breburg en GGZ Eindhoven.

De groepssessies zijn wekelijks en bestaan uit twee onderdelen van een uur, legt Van Dam uit. "Het eerste uur van de bijeenkomst wordt gebruikt voor een rondje waarin ieder groepslid vertelt of er de afgelopen week incidenten zijn geweest waarin men zich agressief gedragen heeft, of er agressie opgebouwd is of dat er juist een risicovolle situatie is geweest waarin geen geweld is gebruikt." De ervaringen van de groepsleden worden geplaatst in een agressieketen en er worden alternatieven besproken over hoe de keten te breken. Hij vervolgt: "Tijdens het tweede uur kan één van deze situaties gedetailleerd uitgewerkt worden of vaardigheden worden geoefend. Er wordt gewerkt met een werkboek en voor therapeuten is er een handleiding beschikbaar. Om de drie maanden wordt geëvalueerd of het verstandig is om te stoppen of voor een periode van weer drie maanden mee te doen. De evaluatie vindt plaats aan de hand van de ervaringen van de pleger en zijn partner, de bevindingen van de therapeuten en de uitslag op vragenlijsten. De behandelduur kan zodoende variëren van drie maanden tot twee jaar. Gemiddeld blijven mannen negen maanden in behandeling."

ERVARINGSDESKUNDIGHEID

In de groep worden nieuwe mannen geconfronteerd met ervaringsdeskundige mannen die al langer in de groep zitten en ervaring hebben met het onder controle

krijgen van hun agressie. Bij de meeste nieuwkomers genereert dit hoop. De ervaringsdeskundigen zijn het levende bewijs dat verandering mogelijk is. Van Dam: "Bovendien kan de ervaring dat anderen dezelfde problemen hebben opluchting geven en het gevoel ergens bij te horen. Sommige mannen hebben een behoefte om iets 'terug te willen doen' om de onderliggende schuldgevoelens te kunnen hanteren. Door goed voorbeeldgedrag in de groep en nieuwe deelnemers te steunen, kunnen ze een deel van deze behoefte vervullen."

DE PARTNER ERBIJ BETREKKEN

De relatiegesprekken hebben meerdere doelen. Ten eerste: meer informatie te krijgen over de agressie. Vaak herkent de partner al in een eerder stadium dat een situatie mis kan lopen dan de geweldpleger zelf. Ook kan duidelijk worden welke gedragingen van de partner escalerend dan wel de-escalerend werken. Uit onderzoek blijkt dat slachtoffers die zelf psychische agressie vertonen (bijvoorbeeld schelden of kleineren van de partner), een grotere kans hebben om opnieuw slachtoffer te worden van fysiek partnergeweld. Hoewel de verantwoording van het geweld bij de pleger ligt kan het ook helpen als een partner met een emotioneel negatieve communicatiestijl, deze leert te veranderen. Een ander doel is om de partner te informeren over het doel en de werkwijze van de behandeling. Tijdens de relatiegesprekken kan ook beoordeeld worden of de partner en de eventuele kinderen zelf hulp nodig hebben.

EFFECTIVITEIT

Van Dam: "Mijn ervaring met het behandelen van geweldplegers stemt me hoopvol over de verandermogelijkheden van deze mannen, maar meer onderzoek is nodig. De effectiviteit van 'niet meer door het lint' wordt in samenwerking met de Universiteit van Maastricht onderzocht door promovenda Carola van Tilburg. Eerder onderzoek naar de methode liet zien dat agressie en klachten afnemen en mannen anders met problemen leerden omgaan. De methode is opgenomen in de databank effectieve interventies huiselijk geweld van het ministerie van VWS."

NIET MEER DOOR HET LINT

GOEDE INFORMATIEDELING ESSENTIEEL BIJ ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS

Als ICT-consultant ben ik betrokken bij de implementatie, advisering en analyse van geautomatiseerde systemen en data van Veiligheidshuizen. Het is van groot belang voor Veiligheidshuizen om een centraal systeem te gebruiken waarbij gegevens van betrokkenen en casussen geregistreerd worden zodat deze met elkaar gedeeld kunnen worden. Tevens zal het landelijk gebruik maken van een centraal systeem leiden tot standaardisering en opslag van uniforme data. Aangezien er talloze problematieken binnen de Veiligheidshuizen worden besproken is het daarnaast zeer belangrijk dat de verbanden goed worden vastgelegd en op deze manier de multi-problematiek goed kan worden behandeld.

In het verleden werden door de Veiligheidshuizen in het land verschillende informatiesystemen gebruikt voor registratie van casusoverleggen. Het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen heeft gebruik gemaakt van het informatiesysteem PIX met een uitgebreide functionaliteit voor de ondersteuning van het casusoverleg en daarnaast uitgebreide rapportages kunnen genereren. De informatie werd gedeeld met de Veiligheidshuizen die gebruik maakten van hetzelfde systeem. Dit waren voornamelijk Veiligheidshuizen in het zuiden van het land. Recentelijk zijn de meeste Veiligheidshuizen, waaronder het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen, gemigreerd naar het landelijk systeem GCOS. Bij de implementatie van een dergelijk complex systeem met vele partijen ontstaan er lastige vraagstukken en zal dit de nodige tijd kosten tot alle functionaliteiten goed uitgewerkt zijn, maar daartegenover staat dat dit centrale systeem op de lange termijn de samenwerking, informatiedeling en standaardisering van de Veiligheidshuizen ten goede komt!

Michel van Tilborg: DE PARTNER VAN...

Susanne van Tilborg • Management-
ondersteuner Zorg- en Veiligheidshuis

Susanne en Michel, geboren en getogen in Bergen op Zoom, woonden als kinderen al bij elkaar in de straat. Ondanks (of dankzij?) het feit dat zij tegenpolen zijn, zijn ze al lang samen; 32 jaar ‘verkering’ waarvan 25 jaar als getrouwd stel.

Michel van Tilborg: “Susanne is een duizendpoot en geeft aan alles structuur. Zonder haar zou mijn privéleven een chaos zijn. We vullen elkaar aan. In de kleurenbenadering van Insights Discovery® is zij het blauwe type (gestructureerd en zorgzaam) en ben ik van het oranje slag (creatief en vol ideeën). We zoeken beiden naar vernieuwing en uitdaging. Vooral in ons werk. Zelf ben ik vestigingsmanager van kpn XL Goes, terwijl Susanne het management van het Zorg- en Veiligheidshuis ondersteunt.

De oplossingsgerichte werkwijze van het Zorg- en Veiligheidshuis spreekt mij enorm aan. Door deze benadering vallen immers alle muurtjes tussen organisaties weg, met maar één doel: mensen de juiste oplossing bieden.

De volgende stap is om meer bekendheid aan deze werkwijze te geven. Als je bekender maakt wat voor goede oplossingen je aandraagt, zal er meer draagvlak ontstaan. Dat begint al met het logo op het nieuwe pand van het Zorg- en Veiligheidshuis; goed dat het nu zo zichtbaar is. Bekendheid, oplossingsgerichtheid en kwaliteit zijn voor organisaties belangrijke waarden om verder te komen. Over dit soort dingen hebben Susanne en ik het graag. Doordeweeks komt dat er weinig van, maar tijdens het gezamenlijke sporten of urenlange strandwandelingen – met de voetjes in het water en blik op oneindig – praten we elkaar bij.”

De administratie is het kloppend hart in het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen; het fungeert als informatiecentrum en koppelt verschillende informatiestromen met elkaar. Daarnaast heeft de administratie een faciliterende rol voor cliënten en netwerkpartners.

Aukje Nuijten, coördinator van de administratie: “In 2013 heeft de administratie de focus gelegd op een goede proces- en facilitaire ondersteuning.” Esther Evers is administratief medewerker en werkzaam aan de receptie. Zij vertelt enthousiast: “De receptie is het visitekaartje van het Zorg- en Veiligheidshuis, de eerste indruk van cliënten en collega’s moet bij binnenkomst goed zijn. Ook in 2013 was er sprake van een prettige samenwerking met collega’s van verschillende organisaties.”

Aukje vervolgt: “De administratie ondersteunt in totaal 12 casusoverleggen en heeft het afgelopen jaar wederom hard gewerkt om alle casussen te verwerken en de organisaties van goede informatie te voorzien. De toename van het aantal casussen zette zich in 2013 voort. In 2013 zijn vier nieuwe casusoverleggen gestart of overgenomen: het Justitieel Casusoverleg, Forensisch Psychiatrisch Netwerk, Top X-overleg en het Seksueel geweld overleg. Vanaf juni 2013 is een begin gemaakt met de implementatie van de justitiële overleggen en het huiselijk geweld-overleg in het landelijke systeem GCOS (Geïntegreerd Casusoverleg Ondersteunend Systeem). Al deze veranderingen vroegen extra inzet van de afdeling administratie. Ons team van vier medewerkers is onderling heel goed op elkaar ingespeeld. De collegialiteit is hoog, we zijn zeer betrokken. Mede daardoor kan er hoge kwaliteit worden geleverd,” vertelt Aukje trots. Ze vervolgt: “De samenwerking tussen de administratie en de afdeling Coördinatie- en Casuscreening van de politie is geïntensiveerd. Met ingang van 2013 zijn beide afdelingen gevestigd in één ruimte, waardoor de lijnen korter zijn. De samenwerking tussen beide afdelingen is essentieel voor een goede procesondersteuning.”

De Administratie

Bevlogen medewerkers stroomlijnen informatiestromen

Door Anne Leendertse en Aukje Nuijten

Jolanda Schrauwen, Operationeel Chef Zorg- en Veiligheidshuis (politie) onderstreept het belang van de samenwerking tussen beide afdelingen. Jolanda stuurt de politie aan op 14 processen. Gemotiveerd laat zij weten: “De politie is één van de netwerkpartners die een grote hoeveelheid casussen inbrengt. Er is beter zicht op de kwantiteit en de zwaarte van de casuïstiek.” Alle doelgroepen worden administratief ondersteund door drie vaste medewerkers, zeven vrijwilligers en een stagiaire van de politie. Iedere vrijwilliger heeft een ondersteunende taak aan de administratieve processen. Deze manier van samenwerken verhoogt de kwaliteit en snelheid van de invoer, waardoor casussen snel op de agenda’s staan.

Jolanda geeft aan dat er in 2013 verschillende successen zijn geboekt. Er zijn zeer snelle interventies gepleegd op het gebied van eengerelateerd geweld, huiselijk geweld, dreigende gezinsdrama’s en solistische dreigers. Verder is het overzicht, inzicht en de inzet op jeugdgroepen verhoogd. Maar voor de politie betekent dit wel dat de werkdruk toeneemt. “Mooi om te zien dat de medewerkers zo’n hoge inzet leveren en betrokken zijn.”

Door de toename van het aantal casussen is het belangrijk dat het Zorg- en Veiligheidshuis een eigen gezicht, stijl, procedures en afspraken kent. (On)mogelijkheden worden daardoor duidelijker. En er kan sneller en beter gestuurd worden op knelpunten. Om alle informatie uit systemen van netwerkpartners goed te kunnen regisseren en aan te kunnen tonen wat het Zorg- en Veiligheidshuis doet, is één informatieregisseur en registratiesysteem voor alle processen wenselijk.

In 2014 wordt er een nieuw procesmodel ontwikkeld, waardoor de administratie en de afdeling Coördinatie en Casuscreening mogelijk een aantal andere taken en verantwoordelijkheden krijgt. 2014 wordt vol enthousiasme tegemoet gezien.

“Niet blijven hozen, maar de rivier omleggen”

Berry Dückers over duurzame veiligheid

Tijdens de verhuisdrukte komen we in gesprek met Berry Dückers. Hij is vanaf het eerste uur in 2006 het boegbeeld en manager van het Zorg- en Veiligheidshuis. Een inspirator met soms onorthodoxe ideeën.

*Door Lianda van der Knaap
Illustraties: Eric Elich*

We vragen Berry hoe hij aankijkt tegen de ontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis, het verleden, heden en de toekomst. Hij start met te vertellen dat we in een verwarrende fase beland zijn en licht dit toe: “Gemeenten gaan straks over de zorg, de veiligheid en de jeugdzorg. Die willen dus goede lokale voorzieningen. Tegelijkertijd zijn de landelijk aangestuurde organisaties zoals de politie, het openbaar ministerie en de reclassering juist bezig om flink wat lokale voorzieningen op te heffen. Onder druk van landelijke bezuinigingen worden steeds meer politiebureaus, gevangenissen en justiekantoren gesloten. Ik zie het in een historisch perspectief.” Berry pakt een wit vel begint te tekenen.

De woelige baren van nu

Nu ligt de situatie anders volgens Berry. “Vandaag de dag kijken we toch wel naar een vervallen dorp. Het politiebureau is er niet meer, de bank is hooguit nog een pinautomaat, de buurtsuper is weg en de huisarts is verstopt in een collectief. Buren zijn steeds meer vreemden voor elkaar en sociale controle wordt snel als ongewenste inmenging gezien. Als we dan geen goede nieuwe vormen van samenwerking ontwikkelen, lopen we het gevaar dat het leefklimaat verslechtert; de bewoners kunnen de weg niet meer vinden naar instanties voor hulp. Je ziet de mensen in een soort verwarring. Als Zorg- en Veiligheidshuis zitten we in een vergelijkbaar proces.”

Berry zet wat kruisjes buiten zijn tekening om zijn verhaal te illustreren. “De justitiepartners zijn merkbaar minder aanwezig in het Zorg- en Veiligheidshuis. Die moeten we elders zoeken. In de zorg zien we een dubbele beweging. Grote zorginstellingen die door fusies en reorganisaties nog groter worden. Maar er ontstaan ook jonge, wendbare prijsvechters op de markt die maatwerk leveren en dit met overtuiging brengen. Een vrije en flexibele zorgmarkt waarin de gemeenten de regie krijgen, maar zorgverzekeraars in toenemende mate bepalen wat het geleverde product wordt.”

Leren van regisseren

“Het is onze nieuwe werkelijkheid, de nieuwe context waar we nu en in de toekomst in gaan werken. Ik zie het als mijn taak om mensen zo te inspireren dat ze het lef voelen om innovatief met de veranderingen om te gaan.”

De meerwaarde van een Zorg- en Veiligheidshuis zit er niet zozeer in dat wij in staat zijn om multicomplexe samenwerking te regisseren. Het zit hem in wat wij leren van al die keren dát we regisseren. Dat we begrijpen hoe een kwestie in elkaar steekt. Pas dan zijn we in staat om te zien welke structuren in de samenleving we moeten beïnvloeden om werkelijk een verschil te kunnen maken. Dat bedoel ik met duurzame zorg en veiligheid. Als we zien hoe we een rivier om kunnen leggen, hoeven we niet steeds te hopen als het weer foute boel is.”

Het dorp van voorheen

“Kijk, eerst leefden we in een soort dorp. Je wist gewoon waar je terecht kon voor je vraag. Er was een duidelijk loket voor de bank, de politie, de huisarts en het maatschappelijk werk. Het enige nadeel was dat die verschillende loketten niet samenwerkten. Als er grotere problemen waren, ging je naar de gespecialiseerde hulpverlening.

Dan werd het al een stuk moeilijker. Wie moest je dan hebben? Organisaties werkten maar zeer beperkt samen dus goede doorverwijzingen naar elkaar waren er niet. Vaak moest je langs verschillende loketten en hulpverleners, anders kreeg je de oplossing niet. De oplossing lag ook vaak op meerdere plekken. Als hulpvrager moest je die zelf aan elkaar zien te knopen”.

“Hoe hebben wij
het georganiseerd dat
jongeren soms liever een loopbaan
kiezen van overlast en criminaliteit?”

Kritisch naar jezelf kijken

Berry schuift zijn stoel naar achteren en wappert met zijn tekenpapier. “We krijgen echt niet meer veiligheid als we geen investeringen doen in productverbetering. Door de hedendaagse manier van financieren, komen we niet aan verbetering toe. Nu gaan we gewoon over naar een nieuw product als het oude onvoldoende werkt. Maar zien we het echte probleem wel? We moeten dieper kijken om te kunnen innoveren. Laten we dan ook naar onszelf kijken. Hoe hebben wij het georganiseerd waardoor jongeren soms liever voor een loopbaan kiezen van overlast en criminaliteit? Daar kan het Zorg- en Veiligheidshuis juist wat in betekenen. De moeilijkste gevallen krijgen we hier in beeld. Hier gaan we aan de slag met alle betrokken organisaties vanuit een neutrale positie. Wij werken met kwesties en gezinnen waar meerdere problemen tegelijkertijd spelen, zoals huiselijk geweld, drugs- of alcoholgebruik, kinderen die verzuimen van school en deel gaan uitmaken van een overlastgroep en kleine delicten plegen”.

Dromen van een Zorg- en Veiligheidshuis Plus

“Dit is nu een groot dorp met ergens in een centrum het Zorg- en Veiligheidshuis, met de zaken die ik net schetste. Het is één centrale plek waar mensen ook terecht moeten kunnen met vragen als: Hoe bescherm ik mijn huis beter tegen inbraak? Hoe voorkom ik dat mijn kind in aanraking komt met drugs? Buurtbewoners kunnen hier dan hulp vragen als ze overlast ervaren. Mensen kunnen er aangifte doen als er is ingebroken. Of terecht voor een voorlichtingsavond over drugs. Alles rondom Veiligheid is hier dan helder in één gebouw. Op deze manier verbinden we sociale veiligheid met duurzame veiligheid.”

Wist u dat...

Iedereen die in dit gebied in de gevangenis heeft gezeten wordt gezien of dat zij een nazorg traject nodig hebben om te voorkomen dat men op de eerste vrije dag meteen weer inbreekt om aan geld te komen? In 2013 hebben we dit voor **467** ex-gedetineerden gedaan waarvoor geldt dat er **12** afkomstig waren uit Steenbergen, **26** uit Woensdrecht, **29** uit Moerdijk, **33** uit Halderberge, **45** uit Rucphen, **128** uit Roosendaal en **151** uit Bergen op Zoom. Verder waren er nog **43** personen die wel nazorg hebben gekregen maar die geen vaste woon- of verblijfplaats hadden. Uit onderzoek is gebleken dat de meeste nazorgklanten die recidiveren afkomstig zijn van de maatschappelijke opvang.

GRIP OP
— ONGRIJPBARE —
GHB

Door Hennie van de Kar-Vervooren

AANPAK GHB PROBLEMATIEK BIJ JONGEREN IN WEST-BRABANT

Google op GHB en je stuit snel op de problematiek van het GHB gebruik onder jongeren in West-Brabantse dorpen. Gemeente Rucphen komt naar voren als het epicentrum van de GHB problematiek.

Gemeente Rucphen is ook koploper als het gaat om de aanpak. Gemeente, politie, verslavingszorg Novadic-Kentron en ouders (verenigd in Moedige Moeders) werken al nauw samen om verslaafde GHB jongeren te laten afkicken.

GHB, WAAR HEBBEN WE HET OVER?

GHB is de afkorting van Gamma Hydroxy Boterzuur. De grondstoffen om GHB te maken zijn makkelijk verkrijgbaar: gedestilleerd water, gootsteenontstopper (GBL) en velgenreiniger. De toegankelijkheid van de grondstoffen om de drug te maken, de relatief lage kosten, de snelle werking en de kans om het vrij onzichtbaar te gebruiken (bijvoorbeeld thuis op de bank) maken GHB tot een populaire drug. GHB ziet er onschuldig uit (je drinkt het alsof het een spa'tje is), maar het gebruik kan leiden tot een lage hartslag, coma, stuip trekkingen, een delirium, een psychose en ernstige gedragsproblemen zoals agressie en verwardheid. Wie eenmaal gebruikt, kan snel niet meer zonder, vooral vanwege de heftige ontwenningsverschijnselen zoals trillen en zweten.

Ronald Verduin, procesregisseur nazorg bij het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten: "GHB is als water; je herkent het nauwelijks. Het gebruik speelt zich grotendeels af buiten je gezichtsveld. Handelen alleen op basis van vermoedens is gevaarlijk. Tegelijkertijd moet je er iets mee, want de uitwerking van GHB is desastreus; op jongeren zelf, hun familie en op de totale omgeving."

Novadic-Kentron heeft een medisch programma ontwikkeld om af te kicken. "Qua afkicken is dit de meest ernstige drug" zegt een medewerker van Novadic-Kentron in een documentaire, die de instelling over GHB liet maken.

GHB GEBRUIK IN GEMEENTE RUCPHEN

Vanaf 2004 stak het gebruik van de drug in Rucphen de kop op. Angelo van den Berg,

coördinator Handhaving & Veiligheid van gemeente Rucphen en in die hoedanigheid projectleider integrale aanpak GHB (gerelateerde) problematiek, zegt over de problematiek: "We hebben in Rucphen te maken met ongeveer 180 GHB verslaafden, waarvan er zo'n 35 tot de harde kern behoren. Hun aantal neemt nauwelijks toe, maar ook niet af. Zorgwekkend, want GHB verslaafden kunnen na enige tijd gebruikt te hebben niet langer op normale wijze in onze samenleving participeren. Helaas worden delicten binnen de politiestructuren niet specifiek op GHB gerelateerde incidenten geregistreerd. Dat maakt het lastig om te bepalen hoeveel delicten er verband houden met het gebruik van GHB. Helder is wel dat er causale verbanden zitten tussen GHB gebruik en incidenten als huiselijk geweld, overlast, vermogenscriminaliteit, etc. Soms leidt het GHB gebruik mede tot excessen,

Geraadpleegde bronnen:

Korf D.J., Nabben T. & Tromp A. (2012)

Insluiten of heenzenden:

Problematische GHB gebruikers op politiebureaus, in bewaring en in verzekering.

Amsterdam: Rozenberg Publishers, ISBN 9789036103299

© 2012 WODC, Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Novadic-Kentron, presentatie en factsheet GHB (2012, 2013)

WAT IS ER AL GEBEURD OM GRIP TE KRIJGEN OP DE GHB PROBLEMATIEK?

GHB is in 2012 verplaatst van lijst II (softdrugs) naar lijst I in de Opiumwet en wordt sindsdien gezien als harddrugs. Daardoor kan de handel in de grondstof GBL strafrechtelijk worden vervolgd.

Het Openbaar Ministerie is in september 2013 samen met de politie een actie begonnen tegen de verkoop van de drugsgrondstof GBL (gamma-butyrolacton): sindsdien hebben 21 van de 22 GBL-handelaren op internet hun activiteiten gestaakt.

Project aanpak GHB met gemeente Rucphen als bestuurlijke en ambtelijke trekker. Verschillende gemeenten participeren hier ook in, namelijk de gemeenten Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Zundert.

Bezorgde moeders van GHB gebruikers in Rucphen hebben de stichting Moedige Moeders opgericht om samen te voorkomen dat een generatie jongeren verloren gaat.

In Breda zijn vier GHB cellen op politiebureau Mijkenbroek in samenwerking met Novadic-Kentron ingericht, die het mogelijk maken om GHB gebruikers die een strafbaar feit hebben gepleegd toch vast te houden op een medisch verantwoorde manier. Voorheen moest de politie verdachten laten gaan, omdat de medische zorg niet konden worden gegarandeerd.

Novadic-Kentron heeft een medisch afkickprogramma samengesteld voor GHB gebruikers.

In gemeente Rucphen is een nauwe samenwerking tussen politie, gemeente, familie en Novadic-Kentron.

Novadic-Kentron maakte een factsheet over GHB om kennis over de drug te vergroten bij politie en andere hulpverleners.

In de media is veel aandacht voor de problematiek (o.a. documentaire EenVandaag, diverse programma's Omroep Brabant, artikelen in Volkskrant en BN De Stem).

Onderzoek (2012) vanuit Ministerie van Veiligheid en Justitie: Insluiten of heenzenden.

zoals schietincidenten, overvallen en onverantwoord rijgedrag. Ook de druk op de ambulancedienst en de spoedeisende hulp is onevenredig hoog, daar GHB gebruikers regelmatig 'out' gaan en niet zelden, eenmaal op het eerste hulp bed beland, zo agressief worden dat een en ander tot geweld leidt. Het is nog niet volledig bekend wat langdurig GHB gebruik nu feitelijk tot gevolgen heeft voor de gezondheid van de verslaafden. Dat hier grote risico's mee samenhangen, is evident."

PLEIDOOI GEMEENTE RUCPHEN GEZAMENLIJKE AANPAK GHB PROBLEMATIEK

Angelo van den Berg: "Het is bijzonder moeilijk om succesvol af te kicken van deze drug. In 2012 hebben ongeveer vijftig gebruikers van GHB zich aangemeld voor een detoxbehandeling. Helaas valt 90 tot 95 procent na detox weer terug in het oude verslavingspatroon. De traditionele manier van detox blijkt onvoldoende te werken. We pleiten daarom voor het toepassen van alternatieve detox methodes en vooral voor het goed en adequaat organiseren van de nazorg. Ook de vrijblijvendheid moet worden gereduceerd, zodat verslaafden geen keuze hebben om al dan niet te detoxen en een nazorgtraject te volgen. Dit vergt een andere denk- en werkwijze.

Ook juridisch dient e.e.a. goed geregeld en geborgd te zijn. Zover zijn wij nog lang niet. Omdat de GHB problematiek zich uitstrekt over meerdere gemeenten binnen Zuidwest Nederland, met name binnen district de Markiezaten, zullen we in gezamenlijkheid adequaat moeten optrekken om een vuist te maken tegen deze verschrikkelijke drug en de gevolgen hiervan. De verslaving en verslaafden kennen immers geen gemeentegrenzen. Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft met name toegevoegde waarde als het gaat om toeleiding naar alternatieve detoxtrajecten, het mede monitoren van de nazorg en de regie wat betreft drang en dwang. In mijn optiek voert het Zorg- en Veiligheidshuis samen met de ketenpartners voor deze problematiek de regie op de uitvoering van detox en nazorg."

GEZAMENLIJKE AANPAK

Ronald Verduin: "Erkenning van het probleem is een eerste stap. Dat je het samen moet oplossen, is overduidelijk. Je kunt jongeren helpen met afkicken, maar als er na de detoxbehandelingen geen vangnet is, is alle moeite zo weer verloren; de kans op recidive is vanwege de groepsdruk groot. Daarom zetten we als Zorg- en Veiligheidshuis de gezamenlijke regionale aanpak van GHB in 2014 hoog op de agenda."

WAT STAAT ER IN 2014 TE GEBEUREN OM DE PROBLEMATIEK VERDER AAN TE PAKKEN?

Gemeente Rucphen organiseert in 2014 een symposium over het onderwerp en blijft pleiten voor een gezamenlijke regionale aanpak.

Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten zet gezamenlijke aanpak problematiek hoog op de agenda.

"Mevrouw Tax, mevrouw Tax, mogen we u interviewen?"

"Mmm..."

"Aaaahh toe, het zijn maar een paar vragen?"

"Waarvoor is het? RTL late night, BNdestem, Telegraaf?"

"Nou, nee, het is voor onze Glossy..."

"Glossy, Glossy? De KIM! Eindelijk!!!"

"Nee, de glossy van het Zorg- en veiligheidshuis!"

"Eeh, waren we niet aan het bezuinigen?"

"Mevrouw Tax, mogen wij hier de vragen stellen?"

Enfin, het valt niet mee om onze gebiedsofficier van het gloednieuwe Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten aan de tand te voelen.

"Wat zei je, gloednieuw? Welnee, al bijna 3 jaar ben ik hier gebiedsofficier van – zoals dat tegenwoordig heet – district De Markiezaten, kan ik met enige trots melden. En we hebben echt al heel wat bereikt: Onnoemelijk veel partners op het gebied van zorg, veiligheid en justitie werken hier samen. Tot en met de woningbouwvereniging toe.

Maar als je wil weten waarmee ik me de laatste tijd bezig heb gehouden...? Voorbereidingen voor oud en nieuw natuurlijk. We kennen de Brabanders toch? Als het maar een beetje feest is, knalt het dak eraf. Helaas soms letterlijk door illegaal vuurwerk bijvoorbeeld. Samen met bestuur en politie stem ik af. We hebben een mooie gezamenlijke aanpak gepresenteerd in december, fantastisch voorbereid door de ambtenaren openbare orde en veiligheid. In nauwe samenwerking met brandweer en politie.

Soms gaat het wel mis, dan vinden we elkaar ook ad hoc, bijvoorbeeld bij een plots opkomende illegale houseparty, ergens in het buitengebied. Helaas zijn die meestal tijdens de nacht. Mijn werk is niet alleen brandjes blussen, maar ook brand voorkomen zeg maar.

Gezamenlijk zorgen voor personen die ondersteuning nodig hebben, dat kan het best vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis. Daar hebben we met elkaar de benodigde informatie. We kunnen snel en integraal ingrijpen. En als het nodig is om daarbij ook een straf op te leggen, of als stok achter de deur te hebben, dan kunnen we daar vanuit justitie op inzetten. Verbinding tussen zorg en straf, dat is een uitgangspunt.

Verder, even van heel andere orde, ben ik ook nauw betrokken geweest bij de nieuwe huisstijl. Vind je het niet mooi geworden?

"Mevrouw Tax, wij van Markiezine mochten toch de vragen stellen? Maar toch bedankt voor het interview, eeh uw toelichting."

"Oh zijn we al klaar dan? Ik wilde nog zoveel vertellen. Bijvoorbeeld over de driehoeksoverleggen, de rampenbestrijding, de ontwikkelingen naar een meer gezinsgebonden aanpak, in plaats van persoonsgerichte aanpak, de inspanningen van politie en bestuur op het gebied van de aanpak van woninginbraken, overvallen en straatroof, de nieuwe ZSM afdoeningsmethode, de geweldige collega's. Maar ik begrijp dat we al klaar zijn?"

"Ja, helaas mevrouw Tax, voor nu moeten we hier helaas bij laten. Maar ik heb in ieder geval wel begrepen dat u een fantastische en veelzijdige baan heeft. Zoveel is wel duidelijk geworden"

Irene Neissen: DE PARTNER VAN... Berry Dückers • Manager Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten

Irene en Berry ontmoetten elkaar ruim achttien jaar geleden in het Limburgse, bij een gemeenschappelijke werkgever. Terwijl Berry manager van het Zorg- en Veiligheidshuis is, werkt Irene als zelfstandig forensisch GZ psycholoog en als GZ psycholoog voor het NIFP, Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie.

Irene Neissen: "Via mijn eigen werk weet ik dat je meer gedaan krijgt als je elkaar als hulpverleners persoonlijk kent. Als de lijntjes kort zijn, krijg je samen meer voor elkaar voor de mensen om wie het draait, de cliënten. Je kunt je zorgen delen met een groter netwerk en vanuit verschillende invalshoeken een probleem aanpakken. Daarom sta ik heel positief tegenover het Zorg- en Veiligheidshuis, waar alleen nog maar meer partners bij betrokken zullen raken als de zorg overgaat naar de gemeenten. De transitie naar de gemeenten vind ik overigens goed, mits zij zich goed voorbereiden en gebruikmaken van bestaande expertise en professionals. Immers, alles overboord gooien en opnieuw het wiel uitvinden, is weinig zinvol. De werkwijze van het nieuwe Zorg- en Veiligheidshuis past in de trend van het nieuwe werken; mensen vliegen in op het moment dat ze nodig zijn.

Berry en ik hebben het regelmatig over ons werk. Berry werkt fanatiek en is enorm betrokken bij wat hij doet. Dat fanatieke heeft hij overigens thuis ook. Dan leeft hij zich helemaal uit op onze boerderij, met het verzorgen van de paarden. Onze liefhebberij én van onze twee dochters!"

Wist u dat...

Nu de **woningstichting Stadlander** partner van het Zorg- en Veiligheidshuis geworden is al meerdere casussen besproken hebben in verband met woonoverlast en of dreigende woonuitzetting?

Joris Blom,
Zento

"SAMEN STEEDS OP ZOEK NAAR HET BESTE RESULTAAT"

Wij zijn als Zento, live-communicatie bureau, sinds 2011 betrokken bij het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten. Zo mogen wij bijdragen aan diverse uitingen, zoals bijvoorbeeld het Diner Pensant (een overleg in combinatie met een diner), creatieve inbreng voor de laatste stuurgroepvergadering en straks natuurlijk de opening van het nieuwe kantoor. Alle trajecten beginnen met een creatief proces. Hierbij hebben wij altijd het gevoel dat de medewerkers van het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten, samen met ons het beste resultaat willen behalen. Vaak worden deze creatieve processen gekenmerkt door een enorme energie en bereidheid om anders te denken. Dit geeft ons ook weer enorm veel power om alles uit het project te halen. De traditionele klant - leverancierverhouding is dan verdwenen en er is in de loop der tijd een gelijkwaardige partnership ontstaan.

Deze open mindset en betrokkenheid vormen volgens ons de basis voor het succes van het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten. Zonder deze basis is er geen samenwerking tussen alle partners. Zonder deze positieve energie komen we niet tot de beste oplossingen voor klanten.

Onlangs schoof ik bij toeval aan bij een afscheid van een collega op het Zorg- en Veiligheidshuis. Het was verbazingwekkend om de verbondenheid tussen alle collega's te zien. Geen enkel moment denk je aan het feit dat dit allemaal mensen van verschillende instellingen zijn. "Een warm bad", zoals gezegd werd in de afscheidsrede. Het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten is een warm bad voor flexpartners, klanten, collega's die verder willen en open staan voor een andere manier van denken.

Joris Blom (links) met zijn compagnon Maarten Verheij van het live-communicatiebureau Zento

MARKIEZAATMAGISTRAAT AAN HET WOORD

Alle afkortingen op een rij...

AJB	Arrondismentaal Justitieel Beraad	MVP	Minderjarige Veelplegers
AOV	Ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid	NK	Novadic Kentron
APJ	Arrondismentaal Platform Jeugd	OM	Openbaar Ministerie
BIJ	Bestuurlijke Informatie Justitiabelen	PGA	Persoonsgebonden Aanpak
BJZ	Bureau Jeugdzorg	PGaJ	Persoonsgebonden Aanpak Justitiabelen
BVH	Basisvoorziening Handhaving	RN	Reclassering Nederland
CJG	Centra voor Jeugd en Gezin	RVDK	Raad voor de Kinderbescherming
COSA	Cirkels voor Ondersteuning Samenwerking en Aanspreekbaarheid	SHG	Steunpunt Huiselijk Geweld
DPAN	Digitaal Platform Aansluiting Nazorg	SHN	Slachtofferhulp Nederland
FPN	Forensisch Psychiatrisch Netwerk	SOJ	Straf Overleg Jeugd
GCOS	Geïntegreerd Casusoverleg Ondersteunend Systeem	TOM	Taakstraf Openbaar Ministerie
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	TOP X	Top selectie van overlastgevend en strafbaren
GPS	Geïntegreerd Processysteem Strafrecht	TV	Traverse
HALT	Het ALternatief	VH	Veiligheidshuis
HCO	Hulpverlenings Casus Overleg	VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
HGO	Huiselijk Geweld Overleg	VP	Veelpleger
ISD	Inrichting Stelselmatige Daders	VPO	Veelplegers Overleg
JCO	Justitieel Casus Overleg	ZK	Zorgklant
JJI	Justitiële Jeugdinrichtingen	ZSM	Zo Snel, Slim, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk
JOOP	Jeugd Opvoeden en Opgroei Professional	ZVH	Zorg- en Veiligheidshuis
JOSE	Jeugd Opvoeden in Safety Expert		
JR	Jeugdreclassering		
LCO	Leerplicht Casus Overleg		
LPA	Leerplicht Ambtenaar		

Wist u dat...

Het Zorg- en Veiligheidshuis dit jaar is overgegaan naar een nieuwe automatiseringssysteem voor het registreren van het aantal casussen? Pix is vervangen door **gcos**. Deze twee systemen nemen geen gegevens van elkaar over. Dat betekent dat het cijfermateriaal dat we over 2013 hebben zeer beperkt is.

Rico Bongaarts: DE PARTNER VAN...

Kim Tax • Gebiedsofficier van justitie

Kim en Rico kennen elkaar bijna 12,5 jaar. De eerste ontmoeting was bij een kookcursus in Breda. Rico gaf de cursus vanuit zijn kookstudio KookiKook, Kim schreef zich in.

Rico Bongaarts: “Koken vinden we allebei erg leuk. Ik probeer graag nieuwe culinaire dingen uit, terwijl Kim altijd checkt of het wel echt gezond is. Tijdens het eten hebben we het regelmatig over ons werk. Ik combineer het geven van kookworkshops met een baan als biotechnoloog. Daarin help ik wetenschappers met technologie ten behoeve van nieuwe onderzoeksmogelijkheden. Deze kunnen helpen bij het vinden van oplossingen voor systeemziekten zoals kanker en diabetes, of nieuwe stamceltoepassingen.

Kim heeft het als gebiedsofficier in het Zorg- en Veiligheidshuis enorm naar haar zin. Dat komt vooral door de collegialiteit in het Zorg- en Veiligheidshuis en de manier van samenwerken. Het belangrijkste voor het succes van het nieuwe Zorg- en Veiligheidshuis lijkt mij dan ook dat deze factoren behouden blijven: vanuit verschillende disciplines blijven samenwerken aan oplossingen. Overigens bezoek ik graag een keer de nieuwe werkplek van Kim, gecombineerd met een mooie wandeling door Bergen op Zoom. Naast koken, wandelen Kim en ik graag. We volgen het Grenslandpad, een prachtige wandelroute van 363 kilometer tussen Sluis en Thorn.”

COLOFON

Markiezine is een eenmalige uitgave van Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Projectmanagement

Maarten Verheij | Zento

Redactie

Lianda van der Knaap | Organamic

Anne Leendertse | ZVH De Markiezaten

Aukje Nuijten | ZVH De Markiezaten

Susanne van Tilborg | ZVH De Markiezaten

Ronald Verduin | ZVH De Markiezaten

Hennie van de Kar-Vervooren

Eindredactie

Coen Hagenaars | gemeente Bergen op Zoom

Maarten Verheij | Zento

Fotografie

Koen Mol

Illustratie

Eric Elich

Vormgeving

Pieter Goorden | Zento

Drukwerk

DWD

Algemene gegevens

Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten

Peter Vineloolaan 4

4611 AN BERGEN OP ZOOM

www.zvhdemarkiezaten.nl

Wist u dat...

We gestart zijn met een **Forensisch Psychiatrisch Netwerk overleg**? Hier worden mensen besproken die psychiatrische problematiek kennen, die justitiële contacten hebben of in het verleden hebben gehad en overlast veroorzaken en/of duidelijk onmachtig zijn invulling te geven aan een maatschappelijk geaccepteerd (zelfstandig) leven. Tot nu toe zijn er **5** personen besproken in het multidisciplinair team.

